

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet br: S1 1 K 003810 11 Krl

Datum izricanja: 11.04.2012.godine

Datum otpreme: 25.05.2012.godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Maksumić Šaban, predsjednik vijeća
sudija Jesenković Vesna
sudija Gluhajić Staniša

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv

MARJANOVIĆ ZORANA

PRVOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Muratbegović Dževad

Branilac optuženog:

Čarkić Zorana

SADRŽAJ

IZREKA	4
I. OPTUŽENJE	6
II. IZVEDENI DOKAZI	6
A. DOKAZI TUŽILAŠTVA BiH.....	6
B. DOKAZI ODBRANE	8
III. ZAVRŠNE RIJEČI	9
A. TUŽILAŠTVO BiH.....	9
B. ODBRANA OPTUŽENOG MARJANOVIĆ ZORANA.....	10
IV. PROCESNE ODLUKE	10
A. OBJAVA PRESUDE - ČLAN 286. STAV 1. (VRIJEME I MJESTO OBJAVLJIVANJA PRESUDE).....	10
B. VJEŠTAČENJE SVJEDOKA BAJIĆ ISMETA.....	11
C. UTVRĐENE ČINJENICE	11
1. Pravna analiza.....	12
2. Kriteriji za odlučivanje o predloženim činjenicama.....	13
V. OCJENA DOKAZA	16
VI. RADNJE IZVRŠENJA.....	17
A. OPĆENITO.....	17
B. ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI DRUGIM TEŠKIM ODUZIMANJEM FIZIČKE SLOBODE SUPROTNO TEMELJNIM PRAVILIMA MEĐUNARODNOG PRAVA (ČLAN 172. STAV 1. TAČKA E) KZ BiH).....	19
1. Stražarsko mjesto	23
2. Postojanje Vojne Komande u Hotelu na Borikama i sadržaj usmene naredbe	25
3. Dolazak Nurke Bajić s porodicom na stražarsko mjesto	28
C. ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI ČLAN 172. STAV 1. TAČKA I) KZ BiH	39
1. Objektivni učin djela-radnja optuženog	40
2. Subjektivni element-umišljaj optuženog a).....	41
3. Subjektivni element-umišljaj optuženog b).....	44
4. potrebno je da je djelo počinjeno uz pristanak i podršku države ili političke organizacije.....	48

5. potrebno je da je počinitelj odbio da pruži informaciju o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze odvedene osobe48
6. potrebno je da počinitelj ima namjeru da takve osobe ukloni od zaštite zakona na duže vrijeme (posebna namjera).....49

VII. TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV50

Broj: S1 1 K 003810 11 KrI
Sarajevo, 11.04.2012. godine

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E !

Sud Bosne i Hercegovine, u Vijeću sastavljenom od sudija Maksumić Šabana kao predsjednika vijeća, te Jesenković Vesne i Gluhajić Staniše kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika-asistenta Vahida-Ramić Sanide u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Marjanović Zorana zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke e) i i) u vezi sa odredbama člana 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T20 0 KTRZ 0000 693 10 od 21.06.2011. godine (potvrđena 29.06.2011. godine), a na pretresu 15.03.2012. godine izmijenjena, nakon održanog glavnog i javnog pretresa, dana 11.04.2012. godine donijelo je i javno objavilo, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Muratbegović Dževada, optuženog Marjanović Zorana i njegovog branioca, advokata Čarkić Zorane, sljedeću:

P R E S U D U

Optuženi:

MARJANOVIĆ ZORAN, od oca Jakova i majke Savete rođene Kosorić, rođen 07.03.1968. godine u selu Babljak, opština Rogatica, nastanjen u ..., JMBG ..., ..., državljanin ..., pismen, po zanimanju VKV bravar, zaposlen u preduzeću d.o.o. "Tisovo Brdo" – Rogatica, slabog imovnog stanja, odslužio vojsku 1987. godine, oženjen, otac dvoje djece, nije odlikovan, osuđivan ..., nalazi se na slobodi

Na osnovu odredbe iz člana 284. tačka c) ZKP BiH,

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

da je,

U vremenskom periodu od početka juna 1992. godine do kraja 1992. godine u

okviru širokog i sistematičnog napada vojske i policije Srpske Republike Bosne i Hercegovine i pripadnika vojnih formacija iz Srbije usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva na području opštine Rogatica, znajući za takav napad i da njegove radnje čine dio tog napada, kao pripadnik vojske Republike Srpske – V.P.7084 Rogatica, zajedno sa još nekoliko pripadnika vojske Republike Srpske, izvršio teška oduzimanja fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava i prisilni nestanak osoba, tako što je:

Tačno neutvrđenog dana u prvoj polovini juna 1992. godine na lokalitetu zv. Mejrina homora, u blizini sela Babljak opština Rogatica, obučen u maskirnu uniformu i naoružan automatskom puškom, zajedno sa nekoliko pripadnika vojske Republike Srpske, nezakonito lišili slobode civile Bajić Nurku, njegovu suprugu Bajić Mevliju i njihovo četvero maloljetne djece Bajić Suvada rođen 12.12.1983.godine, Bajić Fadila rođen 1985. godine, Bajić Ismeta rođen 25.01.1988.godine i Bajić Senadu rođenu 1980.godine, koji su se vraćali svojoj kući u selo Babljak iz Žepe, gdje su privremeno boravili kod sestre oštećenog Bajić Nurke, nakon čega su ih vozilom marke "Golf", kojim je upravljao srpski vojnik zv. "Janjo", dok je na zadnjem sjedištu vozila sjedio optuženi Marjanović Zoran, odvezli do crkve u mjestu Borike, opština Rogatica, gdje su Bajić Nurku razdvojili od njegove supruge Bajić Mevlije i njihovo četvero maloljetne djece, odakle su ga dvojica pripadnika vojske Republike Srpske preuzeli od optuženog Marjanović Zorana i odveli u pravcu komande Rogatičke brigade, od kada mu se gubi svaki trag, dok su civile Bajić Mevliju i njenu maloljetnu djecu Bajić Suvada, Bajić Fadila, Bajić Ismeta i Bajić Senadu dvojica nepoznatih pripadnici vojske Republike Srpske u sanitetskom vozilu odvezli i protivpravno zatvorili u prostorije srednje škole "Veljko Vlahović" u Rogatici, gdje su bili zatočeni oko sedam dana sa drugim civilima nesrpske nacionalnosti, odakle su sa ostalim zatočenim licima nesrpske nacionalnosti premješteni u selo Mandurići, opština Olovo koje je bilo pod kontrolom Armije Bosne i Hercegovine.

Dakle, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, kao saizvršilac izvršio drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava i prisilni nestanak osoba,

čime bi,

počinio krivično djelo zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke e) i

i) u vezi sa odredbama iz člana 180. stav 1. sve Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Na osnovu odredbe iz člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tačke a. do f. ZKP BiH, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branioca, padaju na teret budžetskih sredstava.

Na osnovu odredbe iz člana 198. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, oštećeni Bajić Mevlija, Bajić Suvad i Bajić Ismet se sa imovinsko-pravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

I. OPTUŽENJE

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T20 0 KTRZ 0000 693 10 od 21.06.2011. godine, potvrđenom dana 29.06.2011. godine, a izmijenjenom na pretresu 15.03.2012. godine, optuženi Marjanović Zoran tereti se da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke e) i i) KZ BiH.

2. Glavni pretres po navedenoj optužnici je počeo 19.10.2012. godine.

II. IZVEDENI DOKAZI

A. DOKAZI TUŽILAŠTVA BIH

3. Tokom dokaznog postupka izvedeni su sljedeći dokazi tužilaštva:

a) Tokom dokaznog postupka tužilaštvo je izvelo subjektivne dokaze, kako

slijedi: svjedoci – Bajić Mevlija, Bajić Suvad, Bajić Ibro, Bajić Rasema, Zulfić Sabaheta, Bajić Ismet, Zulfić Zula i Bajić Mustafa, te vještak Daneš Brozek dr Vera.

b) Tokom glavnog pretresa tužilaštvo je izvelo materijalne dokaze, kako slijedi:

(T-1) Rješenje Opštinskog suda u Goraždu broj R.135/2000, od 23.05.2000. godine o proglašenju umrlim nestalog Bajić Nurke

(T-2) Izvod iz matične knjige umrlih opštine Goražde broj 06-15-202-13676/10 od 16.06.2010. godine

(T-3) Obavještenje Instituta za nestale osobe BiH broj 01-40-2697/10 od 21.05.2010. godine o evidentiranim nestalim osobama sa područja opštine Rogatica

(T-4) Obavještenje Instituta za nestale osobe BiH broj 02/1-40-1-13-2/11 od 17.05.2011. godine u čijem prilogu se nalazi spisak identifikovanih osoba koje su nestale u toku rata na području opštine Rogatica, spisak ekshumiranih osoba poslije rata, kao i spisak osoba koje se još uvijek smatraju nestalim na području opštine Rogatica

(T-5) Nacionalni sastav stanovništva – rezultati za Republiku po opštinama i naseljenim mjestima iz 1991. godine

(T-6) Etnička obilježja stanovništva – rezultati za Republiku po opštinama u 1991. godini

(T-7) Karta geografski položaj Rogatice

(T-8) Obavještenje Administrativne službe – Odjeljenja za opštu upravu i vojne evidencije opštine Rogatica broj: 03/1-10-835-1-91/10 od 19.11.2010. godine

(T-9) Uputstvo Srpske demokratske stranke – Glavni odbor Bosne i Hercegovine o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima

(T-10) Izvještaj o radu kriznog štaba Srpske opštine Rogatica za period april – maj 1992. godine

(T-11) Obavještenje Ministarstva unutrašnjih poslova Uprave kriminalističke policije broj: 02/3-3863/04 od 22.06.2004. godine

(T-12) Masovne i pojednačne likvidacije na području Rogatice

(T-13) Saopštenje za javnost Savjeta za nacionalnu obezbjednost srpskog naroda u Bosni Hercegovini od 04.04.1992. godine

(T-14) Odluka Predsjedništva Srpske Republike o proglašenju neposredne ratne opasnosti i mobilizaciji TO na cjelokupnoj teritoriji SRBiH broj: 03-11/92 od 15.04.1992. godine

(T-15) Odluka Ministarstva narodne odbrane Srpske Republike Bosne i Hercegovine broj: 1/92 od 16.04.1992. godine o formiranju teritorijalne odbrane Srpske republike Bosne

i Hercegovine, kao i odluka Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine o proglašenju neposredne ratne opasnosti i opšte javne mobilizacije na cjelokupnoj teritoriji SRBiH

(T-16) Spisak rezervnih vojnih starješina V.P. broj 7084 Rogatica

(T-17) Odluka Skupštine srpskog naroda Bosne i Hercegovine o verifikaciji proglašanih srpskih autonomnih oblasti u Bosni i Hercegovini broj: 37-02/91 od 21. novembra 1991. godine i odluka Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini o usvajanju izvještaja o provođenju plebiscita srpskog naroda u Bosni i Hercegovini broj: 38-02/91 od 21. novembra 1991. godine

(T-18) Izvod iz kaznene evidencije PS Rogatica broj 11-4/01-235-251/10 od 06.12.2010. godine, za lice Marjanović Zoran

(T-19) Naredba Tužilaštva BiH za vještačenje od 25.10.2011. godine

(T-20) Nalaz i mišljenje na okolnosti sposobnosti svjedočenja, prof. dr Daneš-Brozek Vera, od 03.11.2011. godine

B. DOKAZI ODBRANE

4. Tokom dokaznog postupka izvedeni su sljedeći dokazi odbrane:

a) Tokom dokaznog postupka odbrana optuženog izvela je subjektivne dokaze, kako slijedi: svjedoci – Marjanović Zoran (optuženi u svojstvu svjedoka), Marjanović Milad (zv. Miloš), Marjanović Nenad, Đerić Radomir, Bajić Ibro, Vučak Radomir i Motika Milivoje.

b) Tokom dokaznog postupka odbrana optuženog izvela je materijalne dokaze, kako slijedi:

(O-1) Potvrda OO SDS Rogatica, broj 01-93/12 od 10.02.2012. godine

(O-2) Izvod iz matične knjige umrlih na ime Marjanović Slavko

(O-3) Izvod iz matične knjige umrlih na ime Marjanović Milan

(O-4) Izvod iz matične knjige rođenih na ime Marjanović Dragana

(O-5) Rješenje Opštinskog suda u Goraždu broj: R. 135/2000 od 23.05.2000. godine,

Rješenje Opštinskog suda u Goraždu broj: 054-0-Su-11-000-461 od 27.09.2011. godine,

Zapisnik sastavljen kod Opštinskog suda u Goraždu broj R: 135/2000 od dana

23.05.2012. godine, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Bajić Nurko, Oglas Opštinskog suda u Goraždu broj R. 135/2000 od 23.03.2000. godine, Prijedlog upućen Opštinskom sudu u Goraždu radi proglašenja umrlim nestalog Bajić Nurka iz Rogatice, od 18.03.2000. godine, Punomoć za zastupanje od 18.03.2000. godine

(O-6) Karta šireg područja sela Babljak

(O-7) Dokument Armije RBiH sa oznakom Haškog tribunala 05333950 do 05333952, gdje se na drugoj stranici u drugom pasusu spominje Bajić Nurko

(O-8) Potvrda da se optuženi Marjanović Zoran nalazi u stalnom radnom odnosu u preduzeću "Tisovo brdo" d.o.o. Rogatica, broj 01/1-5/2012 od 28.02.2012. godine

(O-9) Uvjerenje Zavoda za zapošljavanje RS broj 1-61-10782-1-2002-325 od 27.02.2012. godine

(O-10) Uvjerenje Zavoda za zapošljavanje RS broj 1-61-10782-1-2012-30 od 27.02.2012. godine

III. ZAVRŠNE RIJEČI

A. TUŽILAŠTVO BiH

5. U završnoj riječi Tužilaštvo BiH je istaklo da radnje koje je preduzeo optuženi Marjanović Zoran sa vojnikom zv. Janjo, sadrže sva bitna zakonska obilježja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka e) i i) KZ BiH, kao i to da je

optuženi kao saizvršilac postupao sa umišljajem.

6. Tužilac je, također, predložio da Sud prilikom odlučivanja o visini kazne cijeni i olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, kao što su lične i porodične prilike, a od otežavajućih okolnosti činjenicu da je protivpravno više fizičkih lica lišeno slobode, od čega četvero maloljetne djece, da su oštećeni bili njegove komšije, kao i da je optuženi Marjanović Zoran ranije osuđivan presudom Opštinskog suda Kraljevo zbog krivičnog djela iz člana 201. stav 3. u vezi sa članom 195. stav 3, a sve u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Srbije.

B. ODBRANA OPTUŽENOG MARJANOVIĆ ZORANA

7. Odbrana je u završnoj riječi istakla da po osnovu svega iznesenog nije zadovoljen standard utvrđenja van razumne sumnje kada je riječ o činjeničnim navodima optužnice, ali ni pravni standardi koji bi ukazivali na postojanje elemenata krivičnog djela u radnjama optuženog, te je predložila da Sud BiH, primjenom načela *in dubio pro reo*, a u skladu sa članom 284. stav c) ZKP BiH, donese oslobađajuću presudu.

IV. PROCESNE ODLUKE

A. OBJAVA PRESUDE - ČLAN 286. STAV 1. (VRIJEME I MJESTO OBJAVLJIVANJA PRESUDE)

8. Članom 286. stav 1. ZKP BiH, propisano je : „Pošto je presuda izrečena, Sud će je odmah objaviti. Ako Sud nije u mogućnosti da istog dana po završetku glavnog pretresa izrekne presudu, odložiti će objavljivanje presude najviše za tri dana i odrediti će vrijeme i mjesto objavljivanja presude“.

9. Dana 29.03.2012. godine, održano je ročište na kojem je odbrana završila sa izlaganjem svojih završnih riječi, a obzirom da Sud nije bio u mogućnosti na istom ročištu izreći presudu, objavljivanje presude je odgođeno. Međutim, ročište za izricanje presude, a uz saglasnost stranaka i branioca, održano je 11.04.2012. godine, iz razloga što Sud, zbog zauzetosti članova Vijeća na drugim predmetima, nije bio u mogućnosti izreći

presudu u zakonom predviđenom roku. Također, Sud je cijenio i činjenicu da se u konkretnom slučaju ne radi o pritvorskom predmetu, iz kojeg razloga, dodatno, nije bilo nužnosti za hitnošću u postupanju u okviru navedenog.

B. VJEŠTAČENJE SVJEDOKA BAJIĆ ISMETA

10. U toku postupka, a temeljem naredbe Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0000693 10 od 25.10.2011. godine (T19), naloženo je vještačenje po vještaku neoropsihijatru prof. dr sc. Veri Daneš-Brozek, na sposobnost sjećanja kritičnog događaja i sposobnosti svjedočenja svjedoka Bajić Ismeta. Vještak je o predmetu vještačenja 03.11.2011. godine sačinila nalaz i mišljenje, koji je usmeno izložila na nastavku glavnog pretresa 15.03.2012. godine, nakon čega je navedeni nalaz, slijedom odredaba procesnog zakona, prihvaćen kao dokaz tužilaštva pod brojem T20. Vijeće ovom prilikom napominje da će se na sam sadržaj nalaza vještaka o predmetnom vještačenju, osvrnuti prilikom ocjene ovog dokaza u okviru sveobuhvatne ocjene izvedenih dokaza tokom prvostepenog postupka (str. 28-29, parag. 73-77).

C. UTVRĐENE ČINJENICE

11. Tužilaštvo BiH je u predmetu protiv optuženog Marjanović Zorana dana 19.09.2011. godine podnijelo Prijedlog za prihvatanje utvrđenih činjenica na osnovu člana 4. Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) Tužilaštvo BiH i korištenju dokaza pribavljenih od MKSJ-a u postupcima pred sudovima u BiH (Zakon o ustupanju predmeta). Prijedlog sadrži ukupno 3 činjenice. Sve činjenice koje optužba predlaže, izvorno potiču iz presude pretresnog vijeća MKSJ donesene u predmetu *Tužilac protiv Mitra Vasiljevića* (IT-98-32-T).

12. Rješenjem ovog suda broj S1 1 K 003810 11 KrI od 19.10.2011. godine, Prijedlog Tužilaštva za prihvatanje utvrđenih činjenica broj T20 0 KTRZ 0000639 10 od 19.09.2011. godine, djelimično se prihvata, te se sljedeća činjenica koju je prihvatilo pretresno vijeće i potvrdilo žalbeno vijeće Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u predmetu *Tužilac protiv Vasiljević Mitra* (predmet, broj IT-98-32-T od 29.11.2002. godine)

prihvata kao „dokazana” u skladu sa članom 4. Zakona o ustupanju:

“Nestajanje ljudi vrhunac je doseglo u junu i julu 1992. godine (...) Većina, ako ne i svi nestali bili su civili. Obrazac i dinamika nestajanja ljudi u Višegradu odgovarali su obrascu i dinamici u susjednim opštinama koje danas pripadaju Republici Srpskoj. Nestanci ljudi u tim raznim susjednim opštinama odvijali su se približno u isto vrijeme...”

13. Ostale predložene činjenice se odbijaju iz razloga navedenih u obrazloženju navedenog rješenja.

1. Pravna analiza

14. Član 4. Zakona o ustupanju omogućava Sudu da na zahtjev stranke ili *proprio motu* i nakon saslušanja stranaka “prihvati kao dokazane činjenice koje su utvrđene pravomoćnom odlukom u drugom postupku pred MKSJ ili da prihvati pismeni dokazni materijal iz postupaka pred MKSJ ukoliko se odnosi na pitanja od značaja u tekućem postupku.”

15. Glavni cilj prihvatanja utvrđenih činjenica je osiguranje ekspeditivnosti postupka. Time što se činjenice koje su utvrđene u presudama MKSJ prihvataju kao dokazane, Vijeće postiže ekonomičnost postupka istovremeno štiteći pravo optuženog na pravično suđenje. Time se Vijeću omogućava da se koncentriše na određivanje onih činjenica koje su bitne za predmet, što će stranke poštedjeti dokazivanja već ranije utvrđenih činjenica. Štaviše, time će se svjedoci poštedjeti svjedočenja o traumatičnim događajima i po nekoliko puta, a također se osigurava pravo optuženog na suđenje u razumnom roku, kako je to zagarantovano članom 13. ZKP BiH i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

16. Prihvatanjem činjenice kao utvrđene stvara se pravna prezumpcija valjanosti te konkretne činjenice. Nakon uvrštavanja u dokazni materijal, odbrana snosi dokazni teret diskvalifikovanja te činjenice. Odbrana, shodno članu 6. stav 2. ZKP BiH, može iznijeti dokaze koji će osporiti činjenicu koja je utvrđena u relevantnom postupku MKSJ.

17. Uz to, Sud ne obavezuju ranije presude MKSJ iz kojih su uzete utvrđene činjenice i neće temeljiti svoju presudu isključivo na tim utvrđenim činjenicama. Vijeće će razmatrati činjenice u svjetlu svih dokaza koje su izvele strane u toku suđenja, čime će se cijeliti svi dokazi u skladu sa članom 15. ZKP BiH, te će nakon toga donijeti i konačnu odluku o njihovoj relevantnosti za dati predmet. Tako Sud ne krši prezumpciju nevinosti optuženog po članu 3. stav 1. ZKP BiH i članu 6. stav 2. Evropske konvencije.

18. Konačno, presuda MKSJ iz koje se uzima utvrđena činjenica sadrži jasnu naznaku dokaza na kojima se takav činjenični zaključak zasniva. Odbrana, stoga, može izvoditi dokaze kojima bi se osporili ti dokazi korišteni u postupku pred MKSJ.

2. Kriteriji za odlučivanje o predloženim činjenicama

19. Ni član 4. Zakona o ustupanju ni ZKP BiH, ne daju smjernice na koji način Vijeće treba cijeliti takve činjenice. Praksa ovog Suda je da koristi Pravilo 94(B) Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ kao smjernicu.¹ Pravilo 94(B) predviđa da:

“na zahtjev jedne od strana ili proprio motu pretresno vijeće može, nakon što sasluša strane, odlučiti da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno ili pismeni dokazni materijal iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom koji se odnosi na pitanja koja su sporna u tekućem suđenju”.

20. Rješenja MKSJ tumače ovu odredbu na način da utvrđuju kriterije prije nego što neka konkretna činjenica može biti razmatrana kao ona o kojoj je “pouzđano presuđeno” u ranijim presudama MKSJ.²

¹ Željko Mejakić i dr., X-KR-06/200 (Sud BiH), Rješenje o utvrđenim činjenicama, 22.08.2007; Miloš Stupar i dr. (Kravica), X-KR-05/24 (Sud BiH), Rješenje o utvrđenim činjenicama, 03.10.2006; Miroslav Trbić, X-KR-07/386 (Sud BiH), Rješenje o utvrđenim činjenicama, 13.12.2007; Paško Ljubičić, X-KR-06/241 (Sud BiH), Rješenje o utvrđenim činjenicama, 01.02.2008.

² *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, Predmet br. IR-00-39-T, Rješenje po prijedlozima optužbe za prihvatanje činjenica o kojima je presuđeno i za prihvatanje pisanih izjava svjedoka shodno Pravilu 92 bis, od 28.02.2003;

Tužilac protiv Slobodana Miloševića, Predmet br. IT-02-54-AR73.5, Rješenje po interlokutornoj žalbi optužbe na Rješenje Pretresnog vijeća od 10.04.2003. o prijedlogu optužbe za prihvatanje činjenica o kojima je

21. Na osnovu prakse Suda BiH i argumenata strana, Vijeće je prilikom donošenja ovog rješenja razmotrilo sljedeće kriterije u ocjeni i odlučivanju o tome da li da u ovom predmetu prihvati predložene utvrđene činjenice kao dokazane:

(a) Činjenica mora biti jasna, konkretna i može se identifikovati;

22. Činjenica mora biti uzeta iz jedne ili više određenih tačaka presude pretresnog ili žalbenog vijeća MKSJ i ne smije biti nejasno ili uopćeno vezana za presudu. Ona mora biti razumljiva sama po sebi, tj. i onda kada je izvučena iz konteksta. Formulacija činjenice mora biti slična izvornoj tački, ali da bi se osigurala razumljivost, ona može biti neznatno izmijenjena. Prihvaćena činjenica nesumnjivo zadovoljava ovaj kriterij.

23. Međutim, predložena činjenica:

„Građani nesrpske nacionalnosti bili su podvrgavani i drugim oblicima zlostavljanja i ponižavanja kao što je silovanje i premlaćivanje“

ne zadovoljava ovaj kriterij jer je izvučena iz konteksta na način da je sama za sebe nerazumljiva, a pored toga je očigledno da je zaključak izveden na osnovu svjedočenja svjedoka koji su svjedočili u postupku pred MKSJ na okolnost počinjenja konkretnog krivičnog djela od strane „...Lukić Milana i njegovih ljudi...“, te je ovo vijeće nije moglo prihvatiti kao takvu i cijeliti u ovom krivičnom predmetu, zbog čega je prijedlog tužilaštva u odnosu na nju odbijen kao neosnovan.

presuđeno od 28.10.2003. (potvrđuje Rješenje Pretresnog vijeća po prijedlogu optužbe za prihvatanje činjenica o kojima je presuđeno od 10.04.2003);

Tužilac protiv Dragomira Miloševića, Predmet br. IT-98-29/1-T, Rješenje po prijedlogu optužbe za prihvatanje činjenica o kojima je presuđeno i Katalog optužbe sa usaglašenim činjenicama i sa izdvojenim mišljenjem sudije Harhoffa, od 10.04.2007.

(b) Činjenica mora biti relevantna za tekući postupak;

24. Suprotno zaključku odbrane, Vijeće nalazi da prihvaćena činjenica navedena u dispozitivu odluke zadovoljava navedeni kriterij. Naime, mada se predmet iz kojeg činjenica izvorno potiče (*Tužilac protiv Vasiljević Mitra*) bavio područjem Višegrada kao mjestom izvršenja krivičnog djela, očigledno je da su u tom predmetu izvođeni dokazi koji se odnose i na susjedne opštine, te da je na osnovu tako izvedenih dokaza, između ostalog nalaza i mišljenja vještaka Ewe Tabeau, svjedočenja svjedoka Mašović Amora i Clark John-a, te evidencije nestalih Međunarodnog komiteta Crvenog Krsta u Višegradu i njegovoj okolini u maju 1992. godine, pretresno vijeće u tom predmetu donijelo zaključak o obrascu nestajanja ljudi nesrpske nacionalnosti koji se ne odnosi samo na opštinu Višegrad, nego i na njoj susjedne opštine među kojima je i opština Rogatica.

25. Zbog toga, Vijeće odbija prigovor odbrane koji se odnosio na relevantnost ove predložene činjenice.

26. Vijeće nalazi da prihvaćena činjenica zadovoljava i sljedeće kriterije, a na koje ni odbrana nije istakla prigovor:

(c) Činjenica čini dio originalne presude na koju nije izjavljena žalba, koja je pravosnažno riješena po žalbi ili potpada pod pitanja koja nisu sporna u toku apelacije;

(d) Činjenica se ne smije temeljiti na sporazumu između stranaka u izvornom postupku;

(e) Činjenica nije predmet razumnog spora između strana;

(f) Činjenice se ne smiju odnositi na radnje, ponašanje ili psihičko stanje optuženog;

27. Odbrana je istakla prigovor da predložene činjenice ne zadovoljavaju sljedeći kriterij:

(g) Činjenica mora biti ograničena na zaključke o činjenicama i ne sadržavati

pravne karakterizacije;

28. Suprotno zaključku odbrane, Vijeće nalazi da prihvaćena činjenica zadovoljava i ovaj kriterij i da se ne radi o zaključku koji sadrži bilo kakve pravne karakterizacije. Formulacija „*Nestanak ljudi*“, u kontekstu u kojem je navedena, ne odnosi se na „Prisilni nestanak“ kao pravnu karakterizaciju iz odredbe člana 172. stav 1. tačka i) KZ BiH.

29. Međutim, Vijeće prihvata prigovor odbrane da je predložena činjenica:

„ Pretresno vijeće se na temelju dokaza koji su mu predočeni uvjerilo da je u vremenu na koje se odnosi optužnica postojao rasprostranjen i sistematski napad na nesrpsko civilno stanovništvo opštine Višegrad. Napad se odvijao u mnogo oblika, počevši od osvajanja grada od strane Srba pa do sistematske zločinačke kampanje ubistava, silovanja i maltretiranja nesrpskog stanovništva opštine, a posebno Muslimana...“

zaključak pravne karakterizacije, i Vijeće je kao takvu ne može prihvatiti, te će o postojanju ili nepostojanju „rasprostranjenog ili sistematskog napada na civilno stanovništvo“ kao elementu bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, donijeti zaključak na osnovu dokaza provedenih u ovom sudskom postupku.

V. OCJENA DOKAZA

30. Cijeneći izvedene dokaze pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Vijeće je odluku kao u izreci donijelo iz razloga koji slijede:

31. Prije svega, Vijeća napominje da se prilikom ocjene dokaza rukovodio načelom slobodne ocjene dokaza iz člana 15. ZKP BiH, te vodeći računa o odredbi iz člana 290. stav 7. ZKP BiH, pri čemu ističe da se u donošenju odluke nije oslanjalo na dokaze koji nisu relevantni za presuđenje u ovom krivičnom predmetu. Osim relevantnosti,

Vijeće je neizostavno vodilo računa o zakonitosti i vjerodostojnosti cijenjenih dokaza, uz napomenu da se u njihovoj ocjeni koncentrisalo samo na bitne elemente krivičnog djela za koje se optuženom sudilo.

VI. RADNJE IZVRŠENJA

A. OPĆENITO

32. U pogledu radnji izvršenja koje su optužnicom stavljene ne teret optuženom, krivično djelo *Zločini protiv čovječnosti* iz člana 172. stav 1. u odnosnom dijelu glasi:

(1) Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini koje od ovih djela:

(...)

e) zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava;

i) prisilni nestanak osoba;

33. Prije svega, Vijeće se na ovom mjestu neće upuštati u detaljno ispitivanje postojanja općih (*chapeau*) elementa krivičnog djela zločini protiv čovječnosti.

34. Naime, slijedom iskaza svjedoka, prevashodno stanovnika sela Babljak i to Zulfić Zule, Bajić Mevlije, Bajić Raseme, Bajić Suvada i drugih, nesporno je da je na području općine Rogatica, u vrijeme obuhvaćeno optužnicom, postojao širok ili sistematičan napad³ i da je bio usmjeren protiv civilnog stanovništva⁴, a što na koncu proizilazi i iz dokaza **T11**⁵

³ Rasprostranjenost napada podrazumjeva "široke razmjere počinjenih djela i broja žrtava" (MKSJ, Presuda Pretresnog vijeća Blaškić, 03.03.2000, parag. 206), dok sistematičnost podrazumijeva postojanje "obrazaca zločina", tj. redovito ponavljanje sličnog kriminalnog ponašanja, koje nije slučajno (MKSJ, Presuda Kunarac i dr, Žalbeno vijeće, 12.06.2002, parag. 94);

⁴ Član 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine (tzv. zajednički čl. 3), definiše u okviru kategorije civila i „lica koja ne učestvuju neposredno u

i T12⁶, kao i iz utvrđene činjenice⁷ koja je u ovom postupku prihvaćena kao dokazana, a koja činjenica je navedena i u okviru podnaslova o procesnim odlukama, a koja glasi: *“Nestajanje ljudi vrhunac je doseglo u junu i julu 1992. godine (...) Većina, ako ne i svi nestali bili su civili. Obrazac i dinamika nestajanja ljudi u Višegradu odgovarali su obrascu i dinamici u susjednim opštinama koje danas pripadaju Republici Srpskoj. Nestanci ljudi u tim raznim susjednim opštinama odvijali su se približno u isto vrijeme...”*.

35. Međutim, imajući u vidu da je optuženi oslobođen od optužbi iz razloga što dokazi koji su izvedeni na glavnom pretresu, ne pružaju dovoljno osnova za zaključak, isključujući svaku razumnu sumnju, da postoje sve pravno relevantne činjenice iz opisa krivičnog djela iz kojih proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela i kojima se utvrđuje krivična odgovornost optuženog⁸, izlišno bi bilo upuštati se u detaljnu elaboraciju po pitanju

neprijateljstvima, podrazumjevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu uslijed bolesti, rane, lišenja slobode, ili iz kojeg bilo drugog uzroka” (*hors de combat*).

Ovim članom je propisano da će se prema ovoj kategoriji stanovništva postupati u svakoj prilici, čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili ubjeđenju, polu, rođenju ili imovnom stanju, ili bilo kojem drugom sličnom mjerilu.

Da je napad bio usmjeren protiv civilnog stanovništva proizilazi iz iskaza svjedoka i to prevashodno Bajić Raseme, Bajić Mevlije, Bajić Suada i drugih iz čijih iskaza proizilazi da su zbog straha za svoju sigurnost morali napustiti selo 06.05.1992. godine, te Zulfić Zule, Bajić Raseme i Bajić Mustafe koji su naveli da su sve osobe koje su kamionima odvedene u julu 1992. godine bile izvan borbenog konteksta, da su izvedeni iz svojih kuća nenaoružani, u civilnim odijelima.

Stoga, slijedom inkriminacija u konkretnom slučaju, Bajić Mevlija, Suvad, Fadil, Ismet i Senada pripadali su kategoriji lica (civili) koji su uživali apsolutnu zaštitu po pravilima međunarodnog prava, odnosno, Bajić Nurko je uživao zaštitu kao *hors de combat* po zajedničkom (citiranom) članu 3. Ženevskih konvencija.

⁵ Iz dokaza T11 proizilazi da je u periodu mart-juli 1992. godine (dakle, samim tim, i u vremenskom okviru koji optužnica obihvata), na području mjesta Borike, općina Rogatica, boravila paravojna formacija iz Srbije zv. „Beli orlovi“, čiji pripadnici su samostalno učestvovali u vojnim aktivnostima na području općine Rogatica;

⁶ Iz dokaza T12 proizilazi da su u periodu 10.5.1992. do 21.01.1993. godine pripadnici Rogatičke brigade pod komandom Kušić Rajka učestvovali u napadima i ubistvima civilnog bošnjačkog stanovništva u selima u Rogatici;

⁷ Predmet *Tužilac protiv Vasiljević Mitra*, predmet broj IT-98-32-T od 29.11.2002. godine;

⁸ *Komentar ZKP BiH*, Vijeće Evrope/Evropska komisija, Sarajevo 2005. godine, str. 733

ispitivanje kako postojanja širokog ili sistematičnog napada, tako i subjektivnog elementa na strani optuženog o postojanju napada navedenih karakteristika, te također i dokazanosti radnji izvršenja predmetnih krivično-pravnih radnji u osnovi zločina protiv čovječnosti.⁹

36. Ovom prilikom Vijeće napominje da za Vijeće nije bilo dvojbe da su oštećeni Bajić Mevlija, Ismet, Suvad, Fadil i Senada bili civili, odnosno da je Bajić Nurko imajući u vidu da je bio izvan borbenog konteksta, uživao zaštitu po zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija, međutim, tu okolnost nije posebno utvrđivalo nalazeći da bi to bilo izlišno obzirom na prirodu odluke.

B. ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI DRUGIM TEŠKIM ODUZIMANJEM FIZIČKE SLOBODE SUPROTNO TEMELJNIM PRAVILIMA MEĐUNARODNOG PRAVA (ČLAN 172. STAV 1. TAČKA E) KZ BiH)

37. Radnja izvršenja djela se ogleda u: *drugom teškom oduzimanju fizičke slobode suprotno temeljnim pravilima međunarodnog prava*. Djelo je ostvareno kad je izvršilac **na drugi način** u odnosu na orginaro djelo zatvaranja, jednoj ili više osoba oduzeo ličnu slobodu pri čemu je težina počinjenog djela takva da krši temeljna pravila međunarodnog prava, a izvršilac je bio svjestan stvarnih okolnosti koje su dovele do težine tog čina. Uvezujući konkretnu radnju izvršenja sa općim elementima krivičnog djela zločini protiv čovječnosti, radnja je izvršena kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva, pri čemu je izvršilac znao za prirodu ponašanja.

38. Vezano za navedeni geografski kontekst, optuženom je na teret stavljeno da je nezakonito lišio slobode civile Bajić Nurku, njegovu suprugu i 4 mladb.djece, nakon čega su ih optuženi i vozač po imenu Janjo odvezli do crkve u mjestu Borika, općina Rogatica.

⁹ Ovaj stav Vijeća saglasan je stavu Vijeća apelacionog odjeljenja u predmetu Vuković Rajko i Ranko br. X-KR-07/405 iznesen u presudi X-KRŽ-07/405 od 30.06.2009. godine, parag. 32

39. Naime, a kako je i ranije utvrđeno, u konkretnom slučaju, nesporno je da je u vrijeme obuhvaćeno optužnicom postojao napad sa svim naprijed navedenim karakteristikama. Također, nesporno da je i da je optuženi bio pripadnik VRS kao obični vojnik što proizilazi iz materijalnog dokaza T-8 (učešće u VRS u svojstvu običnog vojnika od 06.05.1992. godine do 21.04.1996. godine u Vojnoj pošti 7084-Rogatica), a što na koncu proizilazi i iz iskaza optuženog.

40. Nesporno je i da je Bajić Nurko s porodicom za Žepu otišao 06.05.1992. godine, tj. na dan kada je izvršen napad na selo Živaljevići, kao selo sa većinskim muslimanskim stanovništvom, a o čemu su svjedočili kako svjedoci optužbe, tako i svjedoci odbrane koji su taj dan povezivali sa pravoslavnim blagdanom Đurđevdanom. Nesporna je i činjenica njihovog povratka u selo Babljak u junu iste godine. Nesporna je i činjenica da je Bajić Nurko s lovačkom puškom u ruci i porodicom, zaustavljen od strane optuženog i drugih stražara, dok iz dokazne građe na tu okolnost proizilazi da se navedeno desilo na lokalitetu stražarskog mjesta u blizini kuća Marjanovića u mjestu Babljak.

41. Međutim, sporno je, da li su se postupanjem optuženog ostvarila obilježja krivičnog djela, a u konkretnom navedenog djela: *drugo teško oduzimanja fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava*, a sve u okviru širokorasporostranjenog i sistematičnog napada.

42. Elementi drugog teškog oduzimanja fizičke slobode¹⁰ sadržani su u članu 172. stav 1) tačka e) KZ BiH, i čine ih:

¹⁰ Inkriminacija iz člana 172. stav 1. tačka e) ZKP BiH, identična je inkriminaciji iz člana 7. stav 1. tačka e) Rimskog statuta Međunarodnog krivičnog suda (MKS), dok Statut MKSJ sadrži samo „zatvaranje“ kao inkriminaciju. Slijedom odredbe iz člana 7. stav 1. tačka e) Rimskog statuta, elementi krivičnog djela „zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno pravilima međunarodnog prava“ su:

1. izvršilac je zatvorio jednu ili više osoba ili na drugi način teško lišio jednu ili više osoba fizičke slobode;
2. težina krivičnog djela je takva da se njom krše temeljna pravila međunarodnog prava;
3. izvršilac je bio svjestan činjeničnih okolnosti koje su utjecale na težinu krivičnog djela;
4. krivičnodjelo je izvršeno kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva;

- (Zatvaranje) ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode;
- Suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava;
- Sa direktnim ili eventualnim umišljajem.

43. Pretresno vijeće MKSJ u predmetu *Krnojelac* zaključilo je da se „lišavanje slobode nekog pojedinca smatra proizvoljnim, a prema tome i protivpravnim, ako ne postoji pravna osnova kojom bi se opravdalo prvobitno lišavanje slobode.”¹¹ Dokaz da lica lišena slobode nisu obaviještena o razlozima za njihovo pritvaranje ili da opravdanost pritvora nije bila predmet razmatranja u sudskom ili administrativnom postupku, može ukazati da nisu postojali zakonski osnovi za određivanje pritvora.

44. U predmetu *Krnojelac*, (Pretresno veće), 15. mart 2002. parag. 115, MKSJ je zaključio:

“[U] svrhu utvrđivanja da zločin zatvaranja čini zločin protiv čovječnosti prema članu 5(e) Statuta Međunarodnog suda u okolnostima ovog predmeta potrebno [je] da budu dokazani sljedeći elementi: i) da je pojedinac lišen slobode; ii) da je lišavanje slobode proizvoljno, to jest, da ne postoji pravna osnova koja bi opravdavala lišavanje slobode; iii) da je djelo ili propust kojim je pojedinac lišen fizičke slobode počinio optuženi, ili osoba odnosno osobe za koje optuženi snosi krivičnu odgovornost, s namjerom da pojedinca proizvoljno liši fizičke slobode ili s razumno mogućim znanjem da bi njegovo djelo ili propust vjerovatno mogli dovesti do proizvoljnog lišavanja fizičke slobode”.

45. U predmetu *Kordić i Čerkez*, (Pretresno veće), 26. februar 2001, parag. 302-303, MKSJ je zaključio:

5. izvršilac je znao da je djelo izvršeno kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva.

¹¹ *Tužilac protiv Krnojelac Milorada*, prvostepena presuda, predmet IT-97-25-T od 15.03.2002. godine, parag. 114.

“[I]zraz zatvaranje iz člana 5(e) Statuta treba razumjeti kao proizvoljno zatvaranje, odnosno, lišavanje slobode nekog pojedinca bez redovnog pravnog postupka, u sklopu rasprostranjenog ili sistematskog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva. U pogledu toga Pretresno vijeće će morati odrediti zakonitost zatvaranja kao i zajamčeni proceduralni zaštitni mehanizam kod zatvaranja osobe ili grupe osoba o kojima je riječ prije no što utvrdi da li se ono odvijalo kao dio rasprostranjenog ili sistematskog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva”.

46. Pravila običajnog međunarodnog humanitarnog prava, nazivana i „općim” međunarodnim pravom, obavezuju sve države bez izuzetka, a kada je potrebno, sve strane u sukobu, bez potrebe za formalnim prihvatanjem pravila.

47. S tim u vezi, zabrana arbitrarnog lišenja slobode je propisana kao pravilom običajnog međunarodnog prava (Pravilo 99)¹².

48. Praksa država ustanovljava ovo pravilo kao normu običajnog međunarodnog prava, primjenivu i u međunarodnim i u nemeđunarodnim oružanim sukobima. Zajednički član 3. Ženevskih konvencija, kao i oba Dopunska protokola, zahtjevaju da se prema svim civilima i licima *hors de combat* postupa humano, i s obzirom na to, arbitrarno lišavanje slobode nije u skladu sa tim zahtjevom. Koncept da pritvaranje ne smije da bude arbitrarno je dio i međunarodnog humanitarnog prava i prava ljudskih prava. Iako postoje razlike između ove dvije grane međunarodnog prava, i međunarodno humanitarno pravo i pravo ljudskih prava su usmjereni na sprječavanje arbitrarnog pritvaranja, određujući osnove za pritvaranje na temelju potreba, posebno bezbjedonosnih potreba, i propisujući određene uslove i postupke da se spriječi nestanak i da se nadzire nastavljanje potrebe za pritvaranjem¹³.

49. Pored važećeg osnova, moraju se poštovati određeni postupci da bi lišavanje slobode bilo zakonito. Član 43. Četvrte ženevske konvencije predviđa da svako lice koje je internirano ili smešteno na određeno boravište ima pravo da se takva odluka preispita, čim

¹² Pravni zdroj: *Običajno međunarodno pravo*, Tom I: Pravila, Jean Marie-Henckaerts i Louise Doswald-Beck, ICRC, Cambridge, 2005. godine

¹³ Ibid, str. 352

to bude moguće, od strane odgovarajućeg suda ili administrativnog odbora i, ako se odluka potvrdi, da se ona preispituje periodično, najmanje dva puta godišnje. Član 78. Četvrte ženevske konvencije propisuje da odluka u pogledu određenog boravišta ili interniranja na okupiranoj teritoriji mora biti donijeta u skladu sa redovnim postupkom, koji treba da propiše okupaciona sila u skladu sa odredbama Konvencije.

50. Imajući u vidu konkretne radnje optuženog kritične prilike, Vijeće je ustanovilo da se postupanjem optuženog nisu ostvarila obilježja navedenog krivičnog djela. Naime, kako je to i naprijed navedeno, radnja je izvršena kada je izvršilac **na drugi način** u odnosu na originarno djelo zatvaranja, jednoj ili više osoba oduzeo ličnu slobodu pri čemu je težina počinjenog djela takva da krši temeljna pravila međunarodnog prava, a izvršilac je bio svjestan stvarnih okolnosti koje su dovele do težine tog čina.

51. Prema iskazima svjedoka, prije svega aktera kritičnog događaja Bajić Mevlije i Bajić Suada, te Marjanović Milada (zv. Miloš) i optuženog u svojstvu svjedoka, optuženi i Slavko Marjanović su zaustavili porodicu Bajić na lokalitetu stražarskog mjesta, konkretno na mjestu Mejrina homora.

1. Stražarsko mjesto

52. Svjedoci kako odbrane, tako i optužbe, kao i optuženi u svojstvu svjedoka, saglasni su o kazivanju na okolnost postojanja stražarskog mjesta u blizini porodičnih kuća Marjanovića. Prema iskazu svjedoka Marjanović Milada (zv. Miloš) stražarsko mjesto se nalazilo iznad njihovih kuća na mjestu gdje se nalazi kamenolom i sa kojeg mjesta imaju pregled prema Borikama i Sjeverskom, te da su naokolo šume.

53. Svjedoci Motika Milivoje, Vučak Radomir, Marjanović Nenad kao i optuženi su saglasno izjavili da su kuće Marjanovića zadnje kuće prema Žepi, te su u svojim iskazima naveli da su putem prema Žepi oborili stabla kako bi onemogućili dolazak vozila iz suprotnog pravca.

54. Na okolnost postojanja stražarskog mjesta svjedočili su i svjedoci Bajić Mevlija,

Suvad i lbro koji su kritične prilike zaustavljeni na istom od strane optuženog i drugih stražara, dok iz iskaza svjedoka Marjanović Milada (zv. Miloš) proizilazi da su on i Marjanović Slavko kritičnog dana stražarili zajedno sa optuženim. Prema kazivanju svjedoka Marjanović Milada (zv. Miloš), u momentu kada su primijetili porodicu Bajić, Slavku se učinilo da su ovce jer je žena (misleći pri tome na Bajić Mevliju) nosila bijeli džak sa stvarima za djecu. Nadalje je svjedok naveo da je potom Slavko primijetio da je to bio Bajić Nurko s porodicom, te je naveo i da je vidio da se Nurko, nakon što je zaustavljen, rukom obratio Slavku ili Zoranu da mu daju da zapali cigaretu, te da je rekao da već 15 dana nije zapalio. Svjedok je u svom iskazu naveo da je taj prizor posmatrao sa udaljenosti od oko 50m sa majdana, pri čemu je tom prilikom vidio da je Nurko nosio pušku za koju je svjedok smatrao da je „prazna“. Svjedok je izjavio da nije mogao čuti sadržaj razgovora ali da mu je Slavko pričao da je Nurko rekao da nema šta da jede, da je Žepa puna izbjeglica, i da je čuo da niko „ne dira“ komšije. Po iskazu tog svjedoka Slavko je potom rekao „mi nemamo ništa protiv, ali nama je Komanda naredila da nikoga ne smijemo propustiti dok ne javimo Komandi“. Potom se Slavko vratio da uzme radio stanicu, a Marjanović Zoran je ostao sa porodicom Bajić. Slavko je potom nazvao Komandu rekavši da je došao Nurko sa ženom da ide kući u selo, ali da prvo javljaju Komandi shodno ranije rečenom, na što su Slavku naredili „povedite ih ovamo“, misleći pri tome da ih dovedu na mjesto Borike u Komandu Brigade. Svjedok Marjanović Milad (zv. Miloš) je te prilike bio blizu stanice. Čuo je da je Slavko rekao da su im kola neispravna, da ne rade, na šta mu je rečeno da će kola doći. Nakon 15 minuta došla su kola i neki vojnik Janjo. Porodicu Bajić su potrpali u ta kola, a Janjo je tražio od Slavka („jer je on bio član SDS-a, on je rasporede pravio i sve je preko njega išlo“) pratioca, na što je Slavko rekao „Zorane hajde ti sa njima“, i otišli su.

55. Svjedok Marjanović Nenad je, također, svjedočio na okolnost postojanja stražarskog mjesta rekavši da je uspostavljeno u dedovoj kući (misleći pri tome na Milada Marjanović), negdje krajem maja, pri čemu im je Slavko rekao da više ne stražare kod kuća već na stražarskom mjestu. U početku su u noćnim satima stražarili, a u toku dana su i oni i komšije muslimani radili na njivama, čuvali stoku. Inače je Slavko bio glavni na stražarskom mjestu, ali je dodao da Slavko nije izdavao neke posebne naredbe, samo u vezi straža. U svom iskazu je naveo i da su kritične prilike na straži sa optuženim bili Marjanović Slavko i Milan. Te prilike je Marjanović Zoran na sebi imao staro vojničko odijelo od šatorskog krila, Mile je imao na sebi civilno odijelo, a Slavko je bio obučen u

staru SMB uniformu. Izjavio je i da je kritične prilike Slavko rekao Marjanović Zoranu da ide s porodicom Bajić i vozačem u pratnji vozila. Slavko je rekao svjedoku da se vozač vozila za koje kaže da je bilo bijelo vozilo - „golf 1“, zvao Janjo, da je bio iz Srbije i da je radio s minerima.

56. Svjedok Bajić Mustafa je rekao da su srpske straže bile na Babljaku i to u selu Ravne, gdje su inače srpske kuće-kuće Marjanovića. Oni su držali jednu stranu sa Žepom. Bili su do 400m blizu linijama na strani na kojoj je bio on. Nadalje je naveo da je 06.05.1992. godine bio na lokalitetu stražarskog mjesta Marjanovića, tom prilikom su mu govorili da stane, te nakon što to nije učinio, jer je vidio da su naoružani, Slavko Marjanović je potom pucao na njega, ali ga nije pogodio, tako da je uspio pobjeći. Svjedok je naveo da je znao da su na tom stražarskom mjestu stražu držali Marjanovići. Također je naveo da je vidio da je selo Živaljevići gorilo kao i da je Slavka Marjanović od ranije poznavao, te da je bio aktivista ispred SDS-a u nadgledanju izbora na lokalnom izbornom mjestu.

57. Svjedok Bajić Ibro je na zapisnik u istrazi izjavio da je vidio da je Marjanović Zoran, prije kritičnog dana, ispred svoje kuće nosio pušku karabin 48, što također, prema zapažanju Vijeća, ukazuje na čin stražarenja od strane optuženog, s tim da Vijeće zaključuje da je sa udaljenosti o kojoj je svjedok govorio (od njegove do Marjanovića kuće), mogao vidjeti da je optuženi nosio pušku, ali ne i definitivno se objektivno opredijeliti i o vrsti, odnosno kalibru iste.

2. Postojanje Vojne Komande u Hotelu na Borikama i sadržaj usmene naredbe

58. Svjedoci odbrane Đerić Radomir, Marjanović Nenad, Marjanović Milad (zv. Miloš), Vučak Radomir, Motika Milivoje, kao i optuženi svjedočeći u svojstvu svjedoka, su saglasno izjavili da se na Borikama u Hotelu nalazila Vojna Komanda, kao i da je postojala usmena naredba od strane iste Komande, koja je prema kazivanju svjedoka, uslijedila nakon nemilih događaja-pogibije srpskih vojnika, nakon čega Vojna Komanda preko radio-veze putem tzv. rupovke, obavještava sva stražarska mjesta da se svako kretanje putnom komunikacijom na relaciji Žepa-selo prijavi Komandi.

59. Slijedom iskaza svjedoka Đerić Radomira, koji je također naveo da je stražario u selu Babljak, ali ne na mjestu stražarskog mjesta gdje su stražarili Marjanovići, te da mu je poznato da su od Marjanovića na stražama bili Milan, Nenad, Slavko i Zoran. Naveo je i da je u selu Babljak Slavko Marjanović bio zadužen za komande na stražarskim mjestima na kojima su u selu bili raspoređeni njihovi stražari. On bi ih opskrbljivao kada bi iz Komande poslali oružje ili cigarete. Vezano sa stražarenja naveo je da su u početku bile samo seoske straže, a da im je kasnije, nakon pogibije nekih vojnika, Slavko rekao da se uozbilje, što je prema njegovom kazivanju podrazumijevalo da legitimišu sve nepoznate koji prolaze kroz selo, te da se o tome izvjeste Slavko i Komanda odnosno, ko god je napustio selo da se Komanda obavijesti ukoliko se pojavi.

60. Optuženi svjedočeći u svojstvu svjedoka je izjavio da je Komanda bila na Borikama, te da je Marjanović Slavko ostvarivao putem sistema veze kontakte sa istom. Za postojanje naredbe saznao je preko Slavka, a naredba je uslijedila 10ak dana prije privođenja porodice Bajić Nurke. Sadržaj naredbe se odnosio na to da se prijavi svako kretanje, te da nema ulaska u selo.

61. U svom iskazu svjedok Marjanović Milad (zv. Miloš) je naveo da je Slavko obaviješten o sadržaju usmene naredbe, te da je inače, „preko njega sve i išlo“. Navodi da, kada su počele „čarke“ oko Han Pijeska, da je Komanda naredila da niko ne može proći, a da ne izvjeste Komandu u smislu „ko je došao, zašto i odakle je došao“.

62. Svjedok Marjanović Nenad je rekao da je na Borikama bilo sjedište Komande, u kojoj je bio komandant Krušić. U svom iskazu je rekao i da je negdje početkom juna (1992. godine) od strane Komande bilo naređeno „da se Komandi javi kretanje putem od Borika, dok je prije toga veliki broj izbjeglica otišao upravo tim putem“. Nadalje je naveo da im je Marjanović Slavko prenio predmetnu naredbu iz Komande brigade.

63. Svjedok Vučak Radomir je u svom iskazu naveo da su početkom 1992. godine, i Srbi i Muslimani imali svoje straže. U početku su to bile noćne straže. U maju su na Boriku došli dobrovoljci iz Srbije. Svjedok je inače bio pozadinac, dužio je magacin koji se tada

nalazio u zadružnom domu na Borikama. Na Borikama u Hotelu se nalazila Vojna Komanda. Izjavio je da je do pooštavanja u stražama došlo nakon 20. maja 1992. godine, veže to za događaj pogibije rođaka Vučak Dragana koji je poginuo 24.5.1992. godine. Nakon 2-3 dana poginuli su i Marković Srđan i Ratković Miodrag, nakon čega su pooštrene mjere bezbjednosti u smislu da nema više kretanja, te ko god se primijeti da hoda oko sela da se privede. To je bila usmena naredba. Svjedok je naveo da je inače i prije pogibije navedenih osoba, bilo dosta kretanja stanovništva od sela do sela. Po ocjeni svjedoka, muslimanski narod je išao prema Žepi radi prenošenja informacija i slično.

64. O postojanju usmene naredbe na navedenim lokalitetima jasno ukazuje i svjedok Motika Milivoje, koji je bio stražar, ne na mjestu gdje su stražarili Marjanovići, već u svom selu-Brankovići, također je pojasnio da je nakon pogibije vojnika u Rogatici došla predmetna usmena naredba iz Komande preko sistema veze-rupovke da svi muslimani, ko god da se nađe u blizini stražarskog mjesta, da se dovede u Vojnu komandu koja je bila smještena u Hotelu na Borikama. Konkretno, na njegovom stražarskom mjestu u selu Brankovići, vezu preko rupovke sa komandom je održavao Bora Ćeba. Međutim, naveo je da oni, za vrijeme stražarenja, nikad nisu imali priliku da ikog zaustave niti sprovedu postupajući po toj naredbi.

65. Istina svjedoci-žrtve (Bajić Mevlija, Suvad), neposredni akteri kritičnog događaja, identifikuju optuženog kao učesnika predmetnog događaja, a kasnije i nestanka Bajić Nurke. Vijeće zaključuje da su oštećeni ovakav dojam i stekli vjerovatno iz razloga što je upravo optuženi, njihov dojučerašnji komšija, s njima i sjedio u pratnji vozila do Borika i od kojeg je kasnije Nurko Bajić i preuzet. Vijeće zaključuje da iako je optuženi porodici Bajić izgledao kao neko ko je mogao imati inicijativu i odlučivanje u vezi sa predmetnim događajima, da to, nakon provedenog dokaznog postupka, nije utvrđeno.

66. Svjedoci odbrane, jasno i saglasno su svjedočili na okolnost da je postupanje na način kako se desilo s porodicom Bajić jedini slučaj postupanja po naredbi iz Vojne Komande, te da ni prije, a ni kasnije, nikog nisu na taj način sprovodili. Istovremeno, kada je porodica Bajić sprovedena sa stražarskog mjesta do Vojne Komande na Borikama, u selu je i dalje bilo prisutno muslimansko stanovništvo, koje je u potpunosti nesmetano

živjelo sve do momenta kada su odvedeni od određenih vojnih formacija u julu mjesecu 1992. godine.

67. Postojanje naredbe iz Komande, utvrđeno je i uvezivanjem brojnih indicijalnih uzročno-posljedičnih činjenica. Naime, pored činjenice što je Komanda ta koja šalje vozilo po Bajiće, evidentno je da dolaskom na Borike, njena naredba se upotpunjuje i dobiva svoj smisao, a o čemu će u nastavku presude biti više riječi. Naime, Mijatović (oficir) i još jedan vojnik pojavljuju se pred vozilom kojim je porodica Bajić dovezena na Borike i oni su ti koji imaju ovlast da preuzmu i odvedu Nurku, što su i učinili, a druga dva vojnika imaju ovlast da preuzmu ženu i djecu i odvezu ih sanitetskim vozilom do srednjoškolskog centra u Rogatici u kojem se nalazio zatočenički centar, a kojom prilikom ne postoji bilo kakva komunikacija između optuženog i drugih navedenih vojnika u bilo kojem smislu daljnjeg sprovođenja i odvođenja porodice Bajić.

3. Dolazak Nurke Bajić s porodicom na stražarsko mjesto

68. Svjedoci odbrane i optužbe svjedočili su na okolnost dolaska Bajić Nurke s porodicom na stražarsko mjesto. Ključni iskazi na tu okolnost su iskazi svjedoka direktnih aktera predmetnog događaja i to: Bajić Mevlije, Bajić Suvada, te Marjanović Milada (zv. Miloš) i optuženog.

69. Tako je svjedok Bajić Mevlija izjavila da se kritičnog dana s mužem i djecom (jedino sin Ibro nije tada bio s njima) vraćala u selo jer u Žepi nije bilo hrane. Tom prilikom muž Nurko je na sebi imao farmerke i zelenu šumarsku jaknu, od naoružanja je imao lovačku pušku. Iduću šumom, došli su do mjesta Mejrina homora. U jednom momentu je neko rekao „Stoj!“, kad je ugledala Zorana Marjanovića (inače joj je bio komšija) i još jednog čovjeka. Zoran je tad bio u šarenom odijelu, bio je naoružan. Na momenat su njih dvojica odvojila Nurku, nešto su mu rekli i opet se vratio kod porodice. Taj razgovor između njenog muža sa Marjanović Zoranom i tim drugim čovjekom za koje kaže da je kasnije bio njihov šofer u bijelom golfu, trajao je nekih 5 minuta, ali ona nije mogla čuti sadržaj razgovora. Potrpali su se u bijeli golf, optuženi im je rekao da uđu u golf, šofer je sjedio za

volanom, njen suprug na suvozačevom mjestu, optuženi s njom i djecom pozadi, sjedio joj je skoro u krilu. Muž je za vrijeme vožnje imao kod sebe i dalje pušku, svjedokinja navodi da su mu je vjerovatno uzeli kad su došli na odredište (misleći pri tome na mjesto Borike, kod crkve). Po izlasku iz auta, dvojica čuvaju za ramena njenog muža, a što se tiče nje i djece, prvo je izašao Marjanović Zoran pa ona s djecom.

70. Svjedok Bajić Suvad je u svom iskazu naveo da im je nakon određenog vremena boravka u Žepi nestalo hrane, pa je otac 2 do 3 puta išao do kuće, jednom je navečer došao oko 10, pola 11 sati, te da je te prilike donio vreću brašna. Otac im je rekao da idu u selo, pa šta bude s ostalim ljudima, biće i s njima. Krenuli su nazad u selo (znači nakon tih nepunih mjesec dana što su boravili u Žepi) pješke - otac, majka, sestra i dva brata-Ismet i Fadil. Brat Ibro nije išao s njima, ostao je u Žepi jer je ostao kod svoje majke. Išli su tako preko sela Laze, pa Vrtače, „otac je sklopio lovačku pušku i municiju za slučaj da se nešto ne bi desilo, i stavio je pod jaknu“. Otac je na sebi imao zeleno lovačko odijelo, jaknu i pantalone. Išavši dalje, došli su do mjesta Mejrina homora, gdje su zaustavljeni od optuženog sa još par vojnika, gdje su rekli - „Stoj, pucaću!“ tri puta je ponavljano. U tom momentu svjedok nije vidio optuženog, ali je otac rekao - „Nurko je Zorane“. Optuženi ga je pitao - „ko je s tobom?“, na što mu je otac odgovorio - „samo ja, djeca i žena“. Optuženi je potom rekao „nema niko sigurno s vama?“, a otac je odgovorio da nema. Onda je iza nekog krša izašao Marjanović Zoran i još jedan vojnik. Dobro se sjeća tog mjesta. Optuženi i to drugo lice bili su naoružani, opisujući optuženog govori da je imao vojno odijelo, radenike na prsima, metke, pušku u ruci. Puška je bila uperena prema njima. Optuženog zna od ranije, otac je od njega kupio vozilo „zastavu 101“, a njegova kuća je iznad njihovog sela. Potom je optuženi pitao oca „gdje si pošao?“, a otac ga je pitao može li da ih pustiti da uđu u selo, na što je optuženi odgovorio „ja imam naređenje, ja te ne mogu pustiti u selo uopšte da uđeš.“ On je to posmatrao sa udaljenosti 7-10 metara. Taj drugi vojnik je tokom tog razgovora njegovog oca i optuženog stajao pored optuženog. Nakon toga su se taj vojnik i optuženi udaljili, nakratko, na nekih 10m od njih, nešto su razgovarali, on je mogao čuti neke dijelove razgovora, al je bio dijete, pa ga u tom trenutku to i nije puno interesovalo. Kada je vidio Marjanović Zorana i tog drugog vojnika bio je u strahu, jer je kad je rat počeo dosta boravio u skloništima, pucalo se, granatiralo. Tu su se zadržali 20min do pola sata. Odjednom se pojavio neki čovjek s bijelim autom, i potrпали su se u to auto, te je dodao da su optuženi i još jedno lice rekli da sjednu u auto.

71. Također, svjedoci Bajić Mustafa, Bajić Ibro, Bajić Rasema, Zulfić Zula, kao i svjedok Bajić Ismet, govorili su o momentu dolaska porodice Bajić na područje stražarskog mjesta Marjanovića i njihovog zaustavljanja. Ovi svjedoci su prema njihovom kazivanju uglavnom obaviješteni o predmetnom događaju preko svjedoka Bajić Mevlije koja je i bila neposredni akter tog događaja. Međutim, imajući u vidu saglasan iskaz svjedoka Bajić Mevlije i Suvada po pitanju svih bitnih činjeničnih odrednica kritičnog događaja, Sud je iskazima svjedoka navedenih u uvodu ovog paragrafa, u ovom dijelu, i poklonio vjeru u mjeri u kojoj se poklanja vjera posrednim dokazima, odnosno, na način da je Vijeće poklonilo vjeru na okolnost prikaza predmetnog događaja u mjeri u kojoj se njihov sadržaj iskaza i mogao objektivno ispitati. Naime, iskazi svjedoka su bez međusobnih proturječnosti po pitanju bitnih detalja, međutim, nizanjem uzročno-posljedičnih indicijalnih činjenica, primjetna je kontaminiranost međusobnih iskaza utiscima neposrednog aktera, što je na koncu i očekivano.

72. Kako je prethodno navedeno, svjedok Bajić Ibro o kritičnom događaju saznaje iz „druge ruke“ - od maćehe Mevlije Bajić. Jedini je svjedok optužbe koji spominje detalj sa radio-vezom na Mejrinoj homori, dok o tome učesnik događaja, preko kojeg je i saznao o predmetnom događaju (Bajić Mevlija) nije ni govorila. Istina je da se svjedokinja Mevlija Bajić često od detalja ograđivala na način da je govorila da je ona brinula o djeci, što je i za očekivati obzirom na dešavanja u kritično vrijeme, što svakako, prema ocjeni Vijeća, ne ukazuje na manjkavost u objektivnosti njenog iskaza u tom dijelu. Naime, tu manjkavost Vijeće prije pripisuje nepostojanju direktne komunikacije na relaciji svjedok-ispitivač u tom smjeru, a nikako pouzdanosti iskaza ovog svjedoka u tom dijelu.

73. Svjedok Bajić Ismet je bio neposredni akter događaja. Međutim, imajući u vidu nalaz i mišljenje vještaka Daneš-Brozek Vere koja je vještačila ovog svjedoka na okolnost njegove sposobnosti sjećanja i svjedočenja predmetnog događaja, obzirom na njegovu životnu dob kritične prilike, Sud je ovom iskazu poklonio vjeru na način da mu je dao snagu perifernog dokaza.

74. **Vezano za sposobnost sjećanja** vještak je naveo da se sjećanja spornog događaja najvećim dijelom ne bi moglo staviti u mentalni kontekst 3,5god. djeteta.

Sjećanja 3,5god. djeteta su fragmentarna, dijete ovog uzrasta se može sjećati kuće, životinje, dvorišta, situacije, ali ne i da ih dovede u kontinuiranu vezu, a pogotovo ne u uzročno-posljedičnu povezanost. Neupitno je da su sjećanja obojena kasnijim događajima, tako da se slika sjećanja teško može odvojiti od kasnijih saznanja o kritičnom događaju, te je navela da je to sasvim normalna dinamika sjećanja. Vrlo bitna situacija je gubitak oca, svjedok je odrastao sa atmosferom u porodici da je otac nestao, a ne da je sahranjen. Prema teoriji, životna dob da se osoba može sjećati događaja, vežu se za godine polaska u školu.

75. **Vezano za sposobnost svjedočenja** ključno pitanje je da li je svjedok Bajić Ismet relevantan kao osoba da svjedoči. Prema ocjeni vještaka, svjedok Bajić Ismet je sposoban da svjedoči, budući da vještak, na strani ovog svjedoka, nije ustanovio postojanje štetnih posljedica svjedočenja po njegovo psihičko zdravlje.

76. Stoga, Vijeće zaključuje da je svjedok Bajić Ismet neminovno bio izložen raznim sugestijama u vezi sa relevantnim događajem što je doseglo nivo stereotipnog ponavljanja doživljenog, pogotovo imajući u vidu situaciju njegovog odrastanja u atmosferi bez jednog roditelja, gdje se, neminovno, predmetni događaj prepričavao i što se, logično, i odrazilo na plastičnost doživljenog u njegovoj percepciji.

77. Za samu ocjenu dispozicije svjedoka da dā istinit iskaz, odlučujuća je, najzad i njegova sposobnost za tačno opažanje, pri čemu u tom slučaju nije samo riječ o učinku čulnih organa i intelektualne sposobnosti za tačno tumačenje čulnih saopštenja, već treba posegnuti i za čisto fizičkim osnovama nadražaja.¹⁴

78. S druge strane, na ovu okolnost u vezi sa svim bitnim odrednicama događaja, saglasno su svjedočili i svjedoci Bajić Mevlija i Suvad, iz kojeg razloga iskaz ovog svjedoka nije ni bio neophodan za rasvjetljenje bitnih činjeničnih okolnosti kritičnog događaja.

¹⁴ Psihologija krivičnog postupka, Dr Roland Grasberger, Veselin Masleša, Sarajevo 1958. godine, strana 278.

79. Vezano za pojedine razlike u detaljima u iskazu Bajić Suvada i Mevlije, što bi se konkretno moglo odnositi na činjenicu prisustva osobe za koje se utvrdilo da je bila njihov vozač do mjesta Borike (Janjo), na stražarskom mjestu u momentu kada je porodica Bajić i zaustavljena, Sud u ovom dijelu iskaza poklanja vjeru svjedoku Bajić Suvadu nalazeći da je isti sadržajno saglasan ostalim izvedenim dokazima, odnosno iskazima svjedoka odbrane koji su svjedočili na ovu okolnost. Ovo i iz razloga što s jedne strane je svjedok Mevlija više puta napominjala da je ona brinula o djeci, iz kojeg razloga Vijeće zaključuje da ista, iz tog razloga, nije ni mogla čulno zapaziti sve momente kritičnog događaja, što je i očekivano. Sve okolnosti događanja i utjecaj straha za sigurnost svoje porodice, po mišljenju Vijeća, odrazilo se na punoću njene percepcije. S druge strane, na potpuno prenošenje vanjskog nadražaja osim elementa straha, utječe i životna dob ispitanog (svjedoka) budući da mlada osoba obično raspolaže pojedinostima, zahvaljujući po pravilu, većoj sposobnosti učinka svojih čulnih organa, potpunijim čulnim utiskom nego starije lice.¹⁵

80. S druge strane, svjedoci Bajić Mevlija i Suvad, saglasno izjavljuju da im se optuženi, kritične prilike, obratio sa riječima : „Stoj, pucaću!“. Vijeće je našlo neophodnim da se osvrne na ovaj dio iskazā, budući da je na ovu okolnost jedino svjedočio optuženi, koji je jasno naveo da to nije rekao. Iako je procesni status optuženog, za vrijeme njegovog svjedočenja, isti kao i procesni status bilo kojeg drugog svjedoka, Sud nalazi potrebnim da se dotakne ove proturječnosti, i iz razloga što je iskaz osobe za koju postoji osnovana sumnja da je počinio određeno krivično djelo, neminovno, drugačije pravne snage, a time i prihvatljivosti u pogledu vjerodostojnosti naspram iskaza svjedoka kod kojih to nije slučaj. S tim u vezi, nakon ove elaboracije, Vijeće zaključuje da je, i ukoliko je kritične prilike uslijedila ova verbalna reakcija optuženog, to bilo i očekivano. Naime, slijedom iskaza ostalih svjedoka koji su kritične prilike bili sa optuženim na stražarskom mjestu, u momentu prvog opažanje porodice Bajić na lokalitetu stražarskog mjesta, nije bilo očigledno da se radi upravo o Bajić Nurki i njegovoj porodici, pa u situaciji kada prijeti opasnost iz susjednog mjesta (Žepe), za očekivati je da se reagira na način da se osobe koje idu prema stražarskom mjestu, na takav način i zaustave.

¹⁵ Ibid, str. 50

81. Nadalje, sveobuhvatnom sadržajnom i logičkom analizom izvedenih dokaza na okolnost postojanja stražarskog mjesta, Vijeće je zaključilo da su navedeni iskazi uvjerljivi. Uporište o ovoj okolnosti Vijeće nalazi kako u iskazima svjedoka optužbe, tako i u iskazima svjedoka odbrane koji su međusobno saglasni i potvrđujući da je na opisanom lokalitetu postojalo stražarsko mjesto, na kojem su većinom stražarili Marjanovići. Stražarsko mjesto, uobičajeno, podrazumijeva postojanje određenog kontrolnog punkta, vojnika/ā-stražara/ā, naoružanje koje vojnici/stražari nose, što ni u ovoj situaciji nije bio izuzetak. Svjedoci odbrane, kao i svjedok optužbe Bajić Mustafa, svjedočeći na tu okolnost, saglasno su izjavili da stražarsko mjesto nije bilo okrenuto ka kućama muslimanskog stanovništva u selu Babljak, već prema Žepi iz koje su očekivali napade. Potvrda tome je i činjenica da su se na putu od stražarskog mjesta prema Žepi, nalazili balvani za koje su posvjedočili i Bajić Mevlija, Suvad i Rasema da su i postojali, i da ih je Bajić Nurko, na putu ka Žepi 06.05.1992. godine, morao motorkom sjeći koju motorku je u tu svrhu i ponio u autu.

82. Protivrječnosti u pojedinim iskazima su očekivane. Vijeće je, naime, posebno cijenilo činjenicu da postoje izvjesne razlike u iskazima nekih od saslušanih svjedoka, međutim pomenute je razlike ocijenilo kao manja odstupanja koja pretstavljaju normalne i očekivane razlike u zapažanjima različitih osoba, ovisno od starosne dobi osobe, različitih interesovanja s tim u vezi i različitih fokusa percepcije, različitih priholoških pretpostavki i anticipacija i drugih faktora, a na koncu i prepričavanja jednog te istog događaja od momenta u kojem se i desio, pa nadalje.

(a) Objektivni učin djela-objektivni element

83. U konkretnom slučaju nije sporan sam čin zaustavljanja porodice Bajić od strane optuženog i drugih stražara na stražarskom mjestu, ali je sporno da li su se takvim postupanjem ostvarila obilježja predmetnog krivičnog djela.

84. Slijedom analize dokaza na ovu okolnost, Vijeće je zaključilo da se postupanjem optuženog nisu ostvarila obilježja krivičnog djela drugo teško oduzimanje fizičke slobode. Naime, slijedom analize elemenata ovog krivičnog djela, da bi se iz radnji optuženog

mogao izvesti zaključak da se u konkretnom slučaju radilo o teškom oduzimanju fizičke slobode, kao prvo, potrebno je da se radilo o *oduzimanju fizičke slobode* i da je to oduzimanje slobode bilo *teško*. Dakle, u okviru prvog elementa krivičnog djela u konkretnom slučaju, potrebno je da je došlo do oduzimanja fizičke slobode. Ovaj element se u međunarodnoj praksi identifikuje, prevashodno, arbitrarnim (proizvoljnim) ponašanjem od strane počinioca u tom pravcu. Ovaj element podrazumijeva da ne postoji pravna osnova koja bi opravdavala lišavanje slobode, odnosno da je izostalo vođenje redovnog pravnog postupka u tu svrhu. Koncept da pritvaranje ne smije da bude arbitrarno je dio međunarodnog humanitarnog prava, ali i prava ljudskih prava budući da prema međunarodnim i evropskim standardima iznesenim u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima¹⁶, Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima¹⁷, segment slobode pojedinca je tretiran kao jedno od temeljnih prava koja uživaju apsolutnu pravnu zaštitu. Međutim, sloboda, iako apsolutno pravo pojedinca, pod određenim uslovima može biti ograničena. Ograničenje slobode pojedinca je uslovljeno određenim osnovama za lišenje slobode na temelju potreba, posebno bezbjednosnih potreba, i propisani su tačno određeni uslovi i postupci da se spriječi proizvoljnost u takvom postupanju, kao i da se nadzire nastavljanje potrebe za pritvaranjem,¹⁸ a kako je to i naprijed navedeno.

85. Da je u konkretnom slučaju izostao element proizvoljnosti, Vijeće je zaključilo iz činjenice što je sprovođenju porodice Bajić sa mjesta Mejrina homora do Borika, prethodila usmena naredba iz Vojne Komande, a što je prethodno elaborirano (u okviru naslova: Postojanje Vojne Komande u Hotelu na Borikama i sadržaj usmene naredbe, parag. 58-67). Iz dokazne građe proizilazi da je o dolasku porodice Bajić na stražarsko mjesto,

¹⁶ Komisija za međunarodno pravo (ILC) Izvještaj iz 1996. godine, str. 101 poziva se na zabranjeno djelo "proizvoljnog zatvaranja" u alineji h)- *Izraz **zatvaranje** obuhvata lišenje slobode pojedinca, a izraz **proizvoljno** utvrđuje uslov da je to lišenje obavljeno bez redovnog sudskog postupka.* ILC također, napominje da je proizvoljno zatvaranje suprotno članu 9. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i članu 9. MPGPP-a:

"Niko se ne lišava slobode osim na osnovu i u skladu zakonski utvrđenim postupkom".

¹⁷ Član 5 EKLJP;

¹⁸ Vidi šire: *Običajno međunarodno humanitarno pravo*, Tom I: Pravila, Jean Marie-Henckaerts i Louise Doswald-Beck, ICRC, Cambridge, 2005. godine, str. 352.

obaviještena Vojna Komanda na Borikama, i to preko sistema veze, koju informaciju je Komandi prenio Slavko Marjanović, koji je inače i održavao vezu sa Komandom. Iz dokaza ne proizilazi da je Slavko bio delegiran kao neki nadređeni *de iure*, ali *de facto* je to bio. Svjedoci odbrane koji su stražarili zajedno sa Slavkom na stražarskom mjestu saglasni su da Slavko nije imao zvanično ovlaštenja komandanta ili nešto slično, tako naprimjer, svjedok odbrane Marjanović Nenad (također stražar na navedenom lokalitetu) kaže „*da je Slavko uvijek izdavao naredbe, ali (da) nije bilo nekih drugih naredbi-samo straže*“, dakle, doživljavali su ga kao „glavnog“ vezano za stražarenja. Također, svjedok Marjanović Nenad je rekao da je upravo Slavko rekao da više ne stražare po kućama, kako je to bilo u početku, već na stražarskom mjestu. On im je i prenio naredbu Vojne Komande negdje početkom juna da se prijavi svako kretanje na putnoj komunikaciji na stražarskom mjestu i neposredno pred stražarskim mjestom, dok je ranije tim putem prema Borikama nesmetano prošlo dosta izbjeglica. Svjedok Marjanović Milad (zv. Miloš) je rekao da je Slavko Marjanović kritičnog dana naredio optuženom da ide u pratnju porodice Bajić u vozilu kojim je vojnik Janjo upravljao, što je optuženi i učinio. Dakle, Slavko Marjanović je bio taj koji je od Vojne Komande dobio odriješene ruke da, nakon što su poslali vozilo iz pravca Komande, organizuje sprovođenje porodice Bajić do Borika, te je izvršenje tog zadatka naložio optuženom, što je on i učinio. Sprovođenju porodice Bajić do Borika prethodio je razgovor između optuženog i Bajić Nurke, kojom prilikom su zajedno ispušili i cigarete. Iako svjedoci-žrtve (Bajić Mevlija, Suvad), neposredni akteri kritičnog događaja, identifikuju optuženog kao učesnika predmetnog događaja, a kasnije i nestanka Bajić Nurke, Vijeće zaključuje da su oštećeni ovakav dojam i stekli vjerovatno iz razloga što je upravo optuženi, njihov dojučerašnji komšija, s njima i sjedio u pratnji vozila do Borika i od kojeg je kasnije Nurko Bajić i preuzet. Vijeće zaključuje da iako je optuženi porodici Bajić izgledao kao neko ko je mogao imati inicijativu i odlučivanje u vezi sa predmetnim događajima, da to, nakon provedenog dokaznog postupka, nije utvrđeno, a kako je to i ranije navedeno.

86. Nadalje, baveći se pitanjem težine učinjenog-*suprotno pravilima međunarodnog prava*, Vijeće je zaključilo da je izostao i ovaj eliminatorni faktor, a upravo je ovaj element ključan u identifikaciji da je u određenoj situaciji došlo do kršenja odredaba međunarodnog prava. Ovom prilikom Vijeće napominje da za Vijeće nije bilo dvojbe da su oštećeni Bajić Mevlija, Ismet, Suvad, Fadil i Senada bili civili, odnosno da je Bajić Nurko imajući u vidu da je bio izvan borbenog konteksta, uživao zaštitu po zajedničkom članu 3. Ženevskih

konvencija, međutim, tu okolnost nije posebno utvrđivalo nalazeći da bi to bilo izlišno obzirom na prirodu odluke, a kako je to i naprijed iskatnuto u okviru osvrta na opće elemente predmetnog krivičnog djela.

87. Međutim, slijedom iskaza neposrednih žrtava predmetnog događaja - prevashodno Bajić Mevlije i Suvada, verbalni i fizički kontakt između porodice Bajić i optuženog kritične prilike, ne daje osnov za zaključak da se radilo o lišenju slobode, a kamoli **teškom oduzimanju fizičke slobode**. Evidentno je da je prilikom ulaska u auto Nurko Bajić imao i dalje u rukama pušku, koja mu je oduzeta tek na Borikama o čemu su svjedočili svjedoci optužbe Bajić Mevlija i Suvad, kao i optuženi u svojstvu svjedoka. Bajić Nurki je tek po dolasku na Borike oduzeto oružje, ali ne i od strane optuženog. Na stražarskom mjestu, niko, prevashodno optuženi, porodici Bajić ne prijeti, nije bilo ikakvog agresivnog ponašanja, u njih, osim u momentu zaustavljanja, nije bilo upereno oružje, nije bilo vezivanja ruku, verbalnog vrijeđanja, nema pretresanja. Neposredno prije dolaska vozila na stražarsko mjesto, a kako je i prethodno navedeno, Bajić Nurko i optuženi su prethodno razgovarali, i tom prilikom su zajedno ispušili cigarete. Posebno treba imati u vidu da, kritične prilike, porodica Bajić sa stražarskog mjesta nije odvezena vozilom koje su oni (stražari, porodica Marjanović) posjedovali na stražarskom mjestu, već da su po članove porodice Bajić došli drugi (vozač Janjo) s vozilom iz Komande sa Borika. Dakle, nastojali su izbjeći ionako neprijatan čin. Međutim, Vojna Komanda sa Borika je poslala vozilo, a naredba Komande se morala izvršiti, što je i učinjeno. Također, optuženi ne odlazi u selo po porodicu Bajić da ih hapsi, oni dolaze na stražarsko mjesto za koje su i sami znali da postoji i gdje se i nalazi.

(b) Umišljaj optuženog-subjektivni element

88. Slijedom izvedenih dokaza, nije utvrđeno umišljajno postupanje optuženog u okviru opisanog. Naime, sve i da nije postojala naredba Komande, evidentno je da niko na stražarskom mjestu, time ni optuženi, nikada prije nisu na taj način sprovedi ikog na opisanoj putnoj komunikaciji, da bi se iz takvog postupanja mogao izvući zaključak o umišljajnom postupanju optuženog prema Bajić Nurki i članovima njegove porodice u vezi sa predmetnim događajem. On nema spoznaju o mehanizmima ponašanja i mogućeg dešavanja nakon sprovođenja porodice Bajić. Naime, optuženi na licu mjesta nije poduzeo

nikakvu inicijativu, aktivnu radnju, a niti je uključen u bilo kakvo donošenje odluka, odnosno odlučivanje. Činjenica da je optuženi sam ili sa još jednim vojnikom, kako iz iskaza svjedoka Bajić Mevlije i Suvada proizilazi, porodici Bajić rekao da uđu u vozilo kojim je kasnije do Borika upravljao vojnik po imenu Janjo, ne podrazumijeva/uključuje njegovo umišljajno postupanje u vezi sa daljim postupanjem prema porodici Bajić. Naime, zaključak je Vijeća da optuženi, razumno mogućim znanjem, nije mogao pretpostaviti šta će se dalje dešavati porodici Bajić, odnosno, da ranije, a kako je naprijed navedeno, nije bilo sprovođenja drugih osoba na navedenom stražarskom mjestu, te da samim tim, i nije imao informacije o okolnostima vezanim za te osobe i da bi na taj način stekao svijest o obrascu određenog ponašanja i djelovanja u tom pravcu, kao i daljeg postupanja.

89. U tom smjeru je svjedok Marjanović Milad (zv. Miloš) naveo da nisu mogli ništa poduzeti da Bajić Nurku i njegovu porodicu ne voze na Borike, te da je Marjanović Slavko pokušao to izbjeći govoreći da je auto u kvaru, na što su dobili odgovor da će oni (Komanda) auto poslati, što su i učinili. Nadalje je naveo da se oni nisu mogli ni u kojem slučaju protiviti Komandi jer su to bili ljudi sa strane i njima se čovjek nije mogao ni protiviti.

90. S tim u vezi, svjedoci Marjanović Milad (zv. Miloš), Đerić Radomir, Bajić Ibro i Bajić Suvad, saglasno su svjedočili na okolnost da su Bajić Nurko, odnosno Bajić Ibro, u nekoliko navrata, nakon odlaska u Žepu, dolazili u selo po hranu. Tom prilikom su slobodno prolazili selom i niko ih nije zaustavljao. Tako naprimjer, svjedok Marjanović Milad (zv. Miloš) je naveo da se čulo da je Bajić Nurko, nakon odlaska u Žepu, u dva navrata dolazio u selo po hranu, a da je jedne prilike dolazio i njegov sin Ibro Bajić kojom prilikom ga je i on sreo.

91. Nadalje, i svjedok odbrane Đerić Radomir je govorio da su, nakon odlaska iz sela u Žepu, Nurko Bajić i njegov sin Ibro, dolazili u selo po hranu, jer u Žepi nisu imali hrane, kao i to da je svjedok Bajić Suvad naveo da je njegov otac Bajić Nurko bio odsutan izvjesno vrijeme iz kuće gdje su boravili u Žepi odlazeći, između ostalog, i 2 do 3 puta u selo po hranu.

92. Svjedok Bajić Ibro je rekao da je jedne prilike, kada je u selo kolicima dolazio po brašno, sreo optuženog na stražarskom mjestu, optuženi mu je dao cigaretu, jer inače nije

pušio pred ocem. Bilo je tu još 2-3 osobe koje nije poznao, bili su naoružani, ali niko nije obraćao pažnju na njega. Otišao je do kuće po brašno, i opet je istim putem vratio se nazad, niko ga nije zaustavljao. Inače, pretpostavlja da ga je otac slao u selo jer je bio maloljetan, pa da zbog toga neće imati nikakvih problema.

93. U sklopu navedenog treba imati u vidu da je svjedok Bajić Ibro jasno u svom iskazu naveo da je on imao namjeru ponovo doći u selo po hranu, negdje 1,5 mjesec po očevom nestanku, te da je neposredno po dolasku na stražarsko mjesto, na udaljenosti od 40-50 metara bio primijećen od strane optuženog i da mu je upravo optuženi u tim okolnostima gestikulacijom dao do znanja da se udalji.

94. Dakle, u međuvremenu, od odvođenja porodice Bajić na Borike, pa do ponovnog dolaska Bajić Ibre do stražarskog mjesta kod Mejrine homore, a kako iz izvedenih dokaza proizilazi, ukupna situacija u selu Babljak se promijenila. To je vrijeme kada su ostali stanovnici muslimanske nacionalnosti odvedeni iz sela, tako da je optuženi u tim trenucima i zbog svih novih okolnosti, svjesniji izvjesnosti odvijanja određenih događaja, i zbog toga jasno daje Bajić Ibri do znanja da se udalji od stražarskog mjesta. Tek tu on postupa kao aktivni akter, kako se, samim tim, nije moglo očekivati da postupa u momentu zaustavljanja i sprovođenja porodice Bajić na stražarskom mjestu. Naime, prije konačnog odvođenja Bošnjaka iz sela, većina njih je i dalje, u inkriminirano vrijeme, nesmetano živjela u selu. Optuženi, kao ni drugi sa stražarskog mjesta, prema njima nisu preduzimali bilo kakve inkriminirajuće radnje. Bošnjaci su se mogli kretati po selu, a odnosi sa komšijama Srbima su bili podnošljivi. Također, slijedom izvedenih dokaza, Bošnjaci su izrazili želju i da prisustvuju sahrani poginulom srpskom vojniku iz Babljaka-Marjanović Milanu koji je poginuo 19.06.1992. godine, jer je i inače, bio običaj da, kao komšije, prisustvuju takvim obredima.

95. Nadalje, iz iskaza svjedoka Bajić Mustafe prizilazi da je Bajić Nurko bio učesnik bitke na Budičinom potoku koja se desila 04.06.92. godine, a što proizilazi i iz materijalnog dokaza O7. Svjedok Bajić Mustafa je, također, izjavio da su rezultati navedene bitke bili gubici na obje strane, pa je i za očekivati da je okolnost Nurkovog učešća u navedenoj bici bila poznata Vojnoj Komandi koja se nalazi na Borikama.

96. Prema iskazima svjedoka odbrane, prevashodno stražara na stražarskom mjestu u blizini kuća Marjanovića, kao i svjedoka optužbe Bajić Mustafe, stražarsko mjesto je i bilo okrenuto prema Žepi, a ne prema kućama komšija muslimana koji su se nalazili u selu Babljak. Čak i neovisno od postojanja naredbe Komande, na koncu je i logično i izvjesno, uz naprijed navedeno, da se privede vojno sposoban muškarac u Komandu na ispitivanje. S druge strane, odvođenje Bajić Mevlije i djece, imajući uvidu sadržaj naredbe Vojne Komande sa Borika, također, prema nalazima Vijeća, izvršeno je izvan okvira kriminalnog postupanja na strani optuženog.

C. ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI ČLAN 172. STAV 1. TAČKA I) KZ BiH

97. Optuženom se na teret stavlja i izvršenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti-***prisilni nestanak osoba iz tačke i) stav 1. člana 172. KZ BiH.***

98. Konkretno, optuženom je stavljeno na teret da (...) su on i vozač po imenu Janjo odvezli porodicu Bajić do crkve u mjestu Borike, opština Rogatica, gdje su Bajić Nurku razdvojili od njegove supruge Bajić Mevlije i njihovo četvero maloljetne djece, odakle su ga dvojica pripadnika vojske Republike Srpske preuzeli od optuženog Marjanović Zorana i odveli u pravcu komande Rogatičke brigade, od kada mu se gubi svaki trag (...).

99. Obzirom da se optuženi ovom tačkom tereti za prisilni nestanak oštećenog/nestalog Bajić Nurke, Vijeće se osvrnulo na međunarodnu i domaću pravnu regulativu ovog pitanja. Tako aktuelni izvori međunarodnog prava daju definiciju prisilnog nestanka kao zločina protiv čovječnosti, a Generalna skupština UN-a je 1992. godine usvojila Deklaraciju o zaštiti svih lica od prisilnog nestanka, u kojoj se u trećem stavu preambule navodi da „prisilni nestanak ugrožava osnovne vrijednosti svakog društva koje je posvećeno vladavini prava, ljudskim pravima i osnovnim slobodama, te sistematska praksa takvih djela ima prirodu zločina protiv čovječnosti“¹⁹

¹⁹ Rezolucija Generalne skupštine 47/133, Un doc. A/RES/47/133, 18.12.1992. godine

100. Također, članom 2. Međunarodne konvencije o zabrani prisilnog nestanka osoba, čije je potpisnica i BiH²⁰, propisano je da:

„prisilni nestanak znači hapšenje, pritvor, otmicu ili bilo koji drugi oblik lišenja slobode od strane predstavnika države ili od strane bilo kojih lica ili grupa lica koji rade po ovlaštenju države, uz podršku države ili uz njenu prećutnu saglasnost, odbijajući pri tome da priznaju da je lice lišeno slobode ili tajeći sudbinu ili mjesto boravka nestalog lica, čime se to lice stavlja izvan pravne zaštite“.

101. Navedeni stav prihvaćen je i u domaćem krivičnom zakonodavstvu, pa tako član 172. u stavu 1. pod tačkom i) propisuje djelo „prisilni nestanak osoba“ u okviru zločina protiv čovječnosti, čiji elementi se ogledaju u sljedećem:

- da postoji radnja hapšenja, otkimanja ili pritvaranja osoba;
- da je djelo počinjeno uz pristanak i podršku države ili političke organizacije;
- da je počinitelj odbio da priži informaciju o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze odvedene osobe;
- da ima namjeru da takve osobe ukloni od zaštite zakona na duže vrijeme.

102. Vijeće je utvrđeno činjenično stanje podvelo pod navedene zakonske elemente djela prisilni nestanak osoba.

1. Objektivni učin djela-radnja optuženog

103. Naime, prisilni nestanak osoba postoji kada je izvršilac uhapsio, pritvorio ili oteo jednu ili više osoba ili je odbio priznati hapšenje, pritvor ili otmicu, odnosno dati informacije o sudbini ili boravištu te osobe. Nakon što poduzme samu radnju prisilnog nestanka, takvo

²⁰ Međunarodna konvencija o zaštiti svih osoba od prisilnih nestanaka potpisana je od strane BiH 6. februara 2007. godine, a ratifikovana 30.03.2012. godine;

njegovo postupanje je praćeno odbijanjem priznanja da je oduzeta sloboda ili uskraćuje obavijesti o sudbini ili boravištu te osobe ili kad odbijanju prethodi, ili je ono praćeno, lišavanjem slobode. Dakle, između izvršenja radnje prisilnog nestanka, i trećeg elementa iz definicije djela (da je počinitelj odbio da pruži informaciju o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze odvedene osobe), postoji kauzalna povezanost, tj. odbiti priznati sudbinu nestale osobe odnosno uskratiti informacije o toj okolnosti, može učiniti osoba koja je, prethodno, nestalu osobu lišila slobode, pritvorila ili uhapsila. S tim u vezi, Vijeće je utvrdilo da kako sam optuženi i nije poduzeo radnju prisilnog nestanka, da isti nije mogao ni uskratiti informaciju o takvom postupanju. S tim u vezi, optuženi je izjavio da je tek po okončanju rata od Mijatović Milana, za kojeg je čuo da je u inkriminirano vrijeme bio bezbjednjak-oficir, a kojeg svjedoci odbrane identifikuju kao jednog od vojnika koji je preuzeo Bajić Nurku od optuženog, saznao da je kritične prilike Bajić Nurko ispitan i pušten.

104. Cijeneći isnesenu argumentaciju u vezi sa krivičnim djelom iz člana 172. stav 1. tačka e) ZKP BiH, Vijeće se već, u mnogome, osvrnulo na prvi element prisilnog nestanka osoba (radnja izvršenja djela drugo teško lišenje fizičke slobode suprotno pravilima međunarodnog prava). Naime, u osnovi prisilnog nestanka sadržana je, kao prvo, povreda slobode pojedinca, zatim takvo postupanje je u pravilu praćeno torturom odnosno nehumanim postupcima, i na koncu u sebi sadrži napad na život pojedinca. Slijedom izvedenih dokaza, Vijeće je, naime, naprijed utvrdilo da u postupanju optuženog prema porodici Bajić, time i prema nestalom Nurki Bajić, nije bilo elemenata arbitrarnosti, te ovom prilikom u cjelosti ostaje kod te argumentacije.

105. S druge strane, nesporno je da je optuženi bio pripadnik VRS, što je navedeno i potkrepljeno i u okviru parag. 39.

2. Subjektivni element-umišljaj optuženog a)

106. U ovom dijelu presude, Vijeće se bavilo pitanjem, da li je dešavanje u selu prije

spvođenja porodice Bajić na Borike, moglo utjecati na spoznaju optuženog o konačnoj Nurkovoj sudbini-prisilni nestanak.

107. Nesporno je, a kako, prevashodno, iz iskaza svjedoka Zulfić Zule proizilazi kao i drugih posrednih iskaza na tu okolnost, da su Zulfić Nasko i Zulfić Senad, Sead i Sejdaliya, odvedeni prije konačnog odvođenja svih Bošnjaka iz sela za koje je Vijeće ustanovilo da se desilo u julu 1992. godine. Odvedeni Zulfić Nasko i Zulfić Senad, Sead i Sejdaliya se nikad nisu vratili nakon što su odvedeni, ni do danas. Slijedom iskaza svjedokinje, prvi je, naime, odveden suprug svjedokinje - Zulfić Nasko. U svom iskazu je navela da je na dan njegovog odvođenja Zulfić Nasko išao „kod Lutve da kolje ovcu, da bi došla dvojica vojnika, jedan se pretstavio kao Urošev unuk i rekao da Nasko treba da ide na Borike da popiše stanovništvo da daju pomoć“, i od tada nema o njemu vijesti. Te prilike je bio obučen u civilno odijelo. Nakon tri dana, odvedeni su joj sinovi Senad, Sead i Sejdaliya, najmlađi je imao 16 godina. Nadalje je navela da je „jednog dana puklo nešto k'o bomba i vojska je došla i potrpali su ih na kamione pod ceradom“ - s njom su bili i „snaha Sabaheta i njena djeca, Zulfić Lutvo i njegova djeca, Bajić Rasema i njena djeca, Zulfić Šećo, Ćamil, Omer, Hajro, Mustafa“. Krenuli su kamionom na Borike, da bi ih u jednom momentu zaustavili i razdvojili muškarce, a žene i djecu odvezli u logor Sušica, u Vlasenici.

108. Svjedok Bajić Rasema je u svom iskazu opisala sam čin odvođenja Zulfić Naska iz sela kao i odvođenje svih njih ostalih iz sela u julu 1992. godine, naglašavajući da je faktički Nasko Zulfić odveden prije sedam dana u odnosu na ostale mještane sela Babljak muslimanske nacionalnosti. Govoreći o događaju odvođenja Zulfić Naska, sjeća se da je bio četvrtak. Kasnije, prema njenom kazivanju, do dva dana po njegovom odvođenju, odveli su mu i sva tri sina. Izjašnjavajući se na okolnost vremenskog okvira njenog odvođenja zajedno sa preostalim stanovnicima iz sela, izjavila je da se to desilo 14. jula 1992. godine, te je navela da je po njih došla vojska.

109. Vijeće u cjelosti prihvata iskaz ovih svjedoka vjerodostojnim, budući da su svjedokinje i govorile o događaju koji su objektivno i imale priliku zapaziti i kao takvog ga prilikom svjedočenja i prenijeti. Nedorečenosti u iskazu svjedokinje Zulfić Zule, prema ocjeni Vijeća, a koje se tiču vremenskih okvira prevashodno čina odvođenja njenog supruga Zulfić Naska i njihovih sinova, dopunjen je iskazom svjedokinje Bajić

Raseme čiji iskaz je saglasan i ostalim izvedenim dokazima na tu okolnost. Ovo i iz razloga što se iskazi ovih svjedoka poklapaju u svim bitnim elementima vezanim za predmetni događaj, dok određene razlike, koje su na koncu i očekivane, samo potkrijepljuju zaključak Vijeća da isti svjedoče o proživljenom, a ne naknadno naučenom događaju.

110. Međutim, iz navedenih iskaza Vijeće nije moglo izvesti zaključak da je odvođenje Zulfić Naska, te njegovih sinova-Sejdalije, Seada i Senada iz sela Babljak (zaseok Zulfići) bilo poznato optuženom, kao i njihova konačna sudbina, kako bi eventualno, izveo zaključak o umišljajnom postupanju optuženog u konkretnom slučaju prema Bajić Nurki. Ovo i iz razloga što ni sam optuženi ne spori spoznaju o činu odvođenja Zulfića iz sela pojašanjavajući, a kako je to i naprijed navedeno, da se to desilo na dan sahrane majke Slavka Marjanovića, a što je na koncu saglasno i iskazima ostalih svjedoka kojima je, objektivno, ta činjenica i mogla biti poznata. Naime, optuženi je u svom iskazu na tu okolnost naveo da je do odlaska Zulfića iz sela došlo mjesec i više po Nurkovom odvođenju. Za njihovo odvođenje kamionima čuo je prilikom pripremanja sahrane Slavkove majke, koje navode u svom iskazu potvrđuje i svjedok Marjanović Milad (zv. Miloš).

111. Slijedom izvedenih dokaza, zaključak je Vijeća da je spoznajom optuženog bila obuhvaćena samo činjenica da je došlo do odvođenja svih muslimana iz sela Babljak u julu 1992. godine, ali ne i činjenica kada je to tačno bilo u julu (te da taj čin veže za sahranu majke Marjanović Slavka). Dalje, iz provedenih dokaza ne proizilazi zaključak da je optuženi imao saznanje o tome da je prethodno došlo do odvođenja Zulfić Naska i njegovih sinova prije nego što je iseljeno cjelokupno muslimansko stanovništvo sela Babljak. S tim u vezi, zaključak je Vijeća da samim tim optuženi nema spoznaju o obrascima ponašanja i mogućeg dešavanja prema Bajić Nurki (koji događaj se desio prije u odnosu na navedene događaje) u trenutku njegovog preuzimanja od strane oficira Mijatovića i drugog vojnika na Borikama.

112. Naime, svjedočeći na istu okolnost, svjedok Marjanović Milad (zv. Miloš) je u svom iskazu naveo da je čuo da je negdje 20ak dana nakon pogibije Marjanović Milana (koji je poginuo 19.06.1992. godine), došla vojska s dva vozila pod ceradama i odvezla Zulfiće.

Dan njihovog odvođenja povezuje sa danom sahrane Slavkove majke. On je učestvovao u pripremanju obreda oko sahrane, kojom prilikom je čuo da je po Zulfiće došla vojska. Naveo je da su Zulfić Nasko i njegova tri sina odvedeni ranije na Borike, misleći pri tome na Komandu na Borikama.

113. Svjedok Marjanović Nenad je u svom iskazu naveo da su mještani Bošnjaci u selu ostali nakon pogibije Marjanović Milana, odnosno negdje do polovine jula 1992. godine, odnosno do dana sahrane Jovanke Marjanović. Čuo je, da je neko tom prilikom rekao da je došla neka vojska i odvela Zulfiće. Nakon tog događaja, više nije bilo muslimana u selu.

114. Svjedok Vučak Radomir je izjavio da su nakon odvođenja Bajić Nurke i dalje u selu ostale 2-3 porodice Zulfića. Inače je Zulfiće poznao, s njima je radio skupa u istoj firmi.

115. Iskazi ovih svjedoka Vijeće u cjelosti prihvata vjerodostojnim budući da se poklapaju u svim bitnim elementima vezanim za predmetni događaj, dok određene razlike, koje su na koncu prirodne i očekivane, po ocjeni Vijeća, ukazuju da svjedoci govore o događaju kojeg su se i prisjećali, a ne o naknadno naučenom događaju.

3. Subjektivni element-umišljaj optuženog b)

116. Vijeće se u ovom dijelu presude bavilo pitanjem da li, eventualno, u momentu preuzimanja Nurke Bajić od strane dvojice vojnika na Borikama, ako ne ranije, optuženi tek sada stiže spoznaju i svijest o okolnostima vezanim za dalje postupanje prema Bajić Nurki. Međutim, zaključak je Vijeća da optuženi, razumno mogućim znanjem, nije mogao pretpostaviti šta će se dalje dešavati Bajić Nurki, odnosno, da ranije, a kako je naprijed navedeno, nije bilo sprovođenja drugih osoba na navedenom stražarskom mjestu, te da samim tim, i nije imao informacije o okolnostima vezanim za te osobe i da bi na taj način stekao svijest o obrascu određenog ponašanja i djelovanja u tom pravcu, kao i daljeg postupanja.

117. Svjedočeći na predmetnu okolnost, svjedok Bajić Mevlija je izjavila da su po dolasku na Borike, nakon izlaska iz auta, dvojica uniformisanih vojnika čuvala za

ramena njenog muža. Izjašnjavajući se na okolnost da li su tom prilikom ta dva vojnika bila naoružana, izjavila je da ne zna jesu li imali naoružanje jer je brinula oko djece, pa na tu okolnost nije ni obraćala pažnju. Izjavila je da je iz vozila prvo izašao optuženi, zatim ona s djecom. U jednom momentu, pred njih je došlo vozilo, po ocjeni svjedokinje vozilo je podsjećalo na hladnjaču, na prozoru je imalo rešetke i dodaje da su dva muškarca, koja su prethodno dovezli auto-hladnjaču, joj rekli da uđe s djecom-„Ismet nije htio da ide od babe“, tu je bio i optuženi, i kad je mali (Bajić Ismet) zaplakao, rekao je „doće vam babo brzo, neće mu dlaka s glave falit - i od tada nikad ništa“. Svjedokinja je izjavila da potom odlazi s djecom u opisanom vozilu-hladnjači, a iza njih ostaju muž, optuženi i dvojica vojnika s njima (misleći pri tome na dvojicu vojnika za koje je prethodno izjavila da su joj držali muža za ramena).

118. U izjavi u istrazi u Tužilaštvu BiH izjavila je da joj je optuženi rekao da uđe u kamion s djecom, a na pretresu je izjavila da su rekli optuženi i dvojica koji su dovezli kamion, a prvo da je to rekao sam optuženi.

119. Svjedok Bajić Suvad je izjavio da je vožnja do Borika trajala oko 40 minuta. Potom su došli na mjesto Borike kod crkve. Tu su zatekli vojnike. Iz vozila su prvo izašli otac, zatim vozač, pa Marjanović Zoran, i na kraju ostali. Dolaze dva vojnika i Marjanović Zoran ide s njima i s ocem. Svi su bili potreseni, šta će se desiti. Sjeća se da je brat Ismet rekao-„a babo?“, na što je optuženi odgovorio „babo će doći, da se ništa ne sekiramo, da mu dlaka neće faliti“, što je ponovio i drugi vojnik. Ovo su rekli kad su se od njih odmakli na nekih 10 metara, i onda su se odmakli 20-30 metara naprijed i odlaze (otac, Marjanović Zoran i dva vojnika). Odjednom dolaze dvojica sa vozilom, kao hladnjača, znak crvenog krsta na njemu, i to vozilo im zaklanja pogled, tako da dalje ne vidi gdje oca odvođe, nakon čega su ih ta dvojica pokupila i naredila im da uđu u vozilo. Nisu im rekli gdje ih vode. Duže su se vozili. Bilo ih je strah, govorio je majci da idu da ih zakolju. Sestri je bilo muka, povraćala je, a on se popeo da vidi kroz prozorčić gdje idu, ali zbog rešetki nije mogao utvrditi. Opisujući atmosferu na Borikama, govori da je bilo dosta vozila- kamioni i džipovi, „sve vojno i vojnici“. Odjednom su se vrata vozila otvorila, i uveli su ih u osnovnu školu u Rogatici, tu su zatekli još dosta ljudi -zatvorenika.

120. Opisujući momenat kada na Borikama zadnji put vidi oca, pojašnjava da je optuženi privodio oca toj dvojici vojnika koja njima dvojici idu u susret, ta dvojica su uhvatili oca

za ruke, sa strana, i sva četvorica se zajedno udaljavaju s tog mjesta (Marjanović Zoran, otac Nurko i dva vojnika). Po dolasku na Borike, otac i optuženi su išli prema toj dvojici vojnika koji ga preuzimaju, a i vojnici su njima išli u susret. Vozač golfa ostaje kratko s njima, stoji pored golfa, i ubrzo dolazi vozilo hitne-hladnjača, u kojem se nalaze sada novi vojnici-vozač i suvozač. Pojašnjavajući momenat kada optuženi govori da babi dlaka s glave neće faliti, dodaje, da je rekao da samo ide na neki razgovor, intervju tako nekako, a da je to čuo dok su još sjedili u golfu, dobro se sjeća kad je brat pitao „a babo, šta je s babom?“.

121. Međutim, Svjedok Vučak Radomir, koje je u vrijeme obuhvaćeno optužnicom, bio magaciner, a magacin se nalazio na platou Borike, 200-300m od Vojne Komande, u svom iskazu je naveo da je kritične prilike vidio dolazak bijelog vozila, najvjerovatnije golf. Optuženog je poznao od ranije, znao je njegovog oca. Vidio je da je Marjanović Zoran sjedio pozadi, izašao je, i izveli su nekog čovjeka, svjedok ga nije lično poznao, znao je da je Bajić iz Babljaka. Vidio je u vozilu ženu i djecu. Vidio je vozača, bio je čovjek miner iz Čačka, to je kasnije saznao. Inače, „kompletno područje oko Borika je bilo minirano da ne bi došli odozgo iz Žepe“. Mijatović koji je u to vrijeme bio bezbjednjak i još jedan doborovljac su preuzeli Nurku Bajić od optuženog i odveli prema Komandi, optuženi je s njima išao nekih 10ak metara, nakon čega je došao kod njega u magacin po cigare. Žena i djeca su ostala u vozilu, a kasnije je došlo vozilo-sanitet i uveli su ženu i djecu u sanitet i odvezli ka Rogatici. Jedno dijete je plakalo. Svjedok nije mogao gledati taj prizor, i u tom momentu je otišao u magacin. Posljednje što je vidio u vezi s tim događajem je ulazak žene i djece u stražnji dio vozila saniteta, a u tom momentu optuženi je bio s njim u magacinu. Optuženi je došao kod njega u magacin, gdje mu je dao cigarete. Optuženi mu je rekao da je doveo Nurku Bajića, da je uhvaćen sa oružjem dok je išao iz Žepe, i „pošto je bilo naređeno iz Komande da se čisti, ko je tako da se privede, jer su bile pooštrene mjere bezbjednosti, njega i njegovu porodicu su priveli“. Optuženi se kod njega u magacinu zadržao 10ak minuta, te mu nije poznato gdje je potom optuženi otišao.

122. Svjedok Motika Milivoje je u svom iskazu naveo da je kritične prilike na lokalitet mjesta Borike došao kako bi stupio u kontakt sa snahom i djecom koji su bili u izbjeglištvu u Srbiji. Prije dolaska na plato Borike, kako je išao pješke, sreo je usput optuženog za kojeg je rekao da je upravljao vozilom golf II, bijele boje, i koji mu se obratio da bi i njegov

povezao da ima mjesta. U vozilu su se pored optuženog nalazili još jedan čovjek, bilo je i djece i žena. Po dolasku na Borike, svjedok je ugledao to vozilo i zaključio je da je riječ o istom vozilu koje je prethodno usput sreo. Svjedok nije vidio izvođenje Bajić Nurke iz vozila. Vidio je kada su se tri muškarca (misleći pri tome na Bajić Nurku, oficira Mijatovića i još jednog vojnika) kretali prema mjesnom uredu, a taj put vodi ka Komandi koja se nalazila u hotelu na Borikama. Sa tom trojicom muškaraca, nije vidio optuženog, njega je sreo u magacinu kod Vučak Radomira zv. Raša. Tom prilikom mu je optuženi rekao da su doveli tu porodicu, jer je, nakon pogibije momaka u Rogatici, bila naredba Vojne Komande da sve mještane Bošnjake koji se zateknu na lokalitetu stražarskog mjesta, dovedu u Komandu, a o kojoj naredbi Komande i njenom sadržaju je prethodno bilo riječi. Preostale putnike iz vozila, misleći pri tome na ženu i djecu koje je vidio, dobrovoljci po imenu Majstorović i Mađar, koja imena je naknadno saznao, smjestili su ih u vozilo saniteta bijele boje. Po izlasku iz magacina, vidio je da je optuženi nosio cigarete, i da potom odlazi kući. Opisani događaj, prema navodima svjedoka, desio se u junu, prisjećajući se tog mjeseca navodi da još nije bila počela koševina, dok se pogibija 12 vojnika u Rogatici (nakon čije pogibije su pooštrene mjere bezbjednosti) desila 10-15 dana prije predmetnog događaja na Borikama.

123. Iskaze na navedenu okolnost, Vijeće u cjelosti prihvata vjerodostojnim. Zaključak je Vijeća da je svako od naprijed navedenih svjedoka, prenio spoznaju događaja objektivno bez namjere da optuženom olakša procesni položaj. Svjedoci su prenijeli događaj onako kako su ga i percipirali, svako iz svog ugla posmatranja kao i vremenskog konteksta njihovog pojavljivanja na platou na Borikama.

124. Slijedom izvedenih dokaza, uprkos činjenici što je optuženi i napravio nekoliko koraka zajedničkog hoda prema oficiru Mijatoviću i tom drugom vojniku, oni su ti koji Bajić Nurku preuzimaju, očekuju njegov dolazak, jasno znaju po koga dolaze, znaju gdje treba da ga vode, i to na koncu i čine. Oni su ti koji razoružavaju Nurku i preuzimaju ga na način da ga zajedno sprovode u pravcu Komande.

125. Stoga, zaključak je Vijeća da se u postupanju optuženog ni prema Bajić Nurki, ni prema Bajić Mevliji i njihovoj djeci, nisu ostavarila obilježja kriminalnog postupanja.

4. potrebno je da je djelo počinjeno uz pristanak i podršku države ili političke organizacije

126. Nadalje, nije dokazano da je sam čin nestanka Bajić Nurke izvršen uz podršku odnosno pristanak bilo koje državne strukture vlasti, odnosno političke organizacije.

127. Naime, u toku postupka je utvrđeno da je Marjanović Slavko tokom izbora bio na posmatračkom mjestu ispred SDS-a. Međutim, Vijeće nije našlo uzročno-posljedičnu povezanost te činjenice sa okolnošću postupanja stražara na stražarskom mjestu u blizini porodične kuće Marjanovića, time ni optuženog Marjanović Zorana. Vijeće je, naime, ustanovilo, da je okvir za postupanje stražara prema porodici Bajić kritične prilike, bila usmena naredba Vojne Komande sa Borika o čijem vremenskom okviru izdavanja kao i sadržaju iste je ranije bilo riječi.

128. Nadalje, utvrđeno je da je optuženi postupao po uputstvima Marjanović Slavka koji je bio glavni na stražarskom mjestu, dok na strani optuženog nije bilo lične angažovanosti ili proizvoljnosti u postupanju prema Bajić Nurki.

5. potrebno je da je počinitelj odbio da pruži informaciju o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze odvedene osobe

129. Vijeće je, slijedom dokaznog postupka, utvrdilo da ni ovaj element djela nije dokazan. Naime, slijedom dokaznog postupka je utvrđeno da je spoznaja optuženog samo bila da je potrebno da Nurko Bajić da izjavu u Komandi, te je u tom smislu, a nakon što je Bajić Ismet počeo plakati, rekao mu „neće babi sine dlaka falit s glave. Ode nešto da ga ispitaju pa će se vratiti...“. O ovim okolnostima je i sam optuženi posvjedočio, saopštivši o događaju u okviru činjenica koje su mu objektivno i mogle biti poznate, iz kojeg razloga njegov iskaz Vijeće i prihvata vjerodostojnim.

6. potrebno je da počinitelj ima namjeru da takve osobe ukloni od zaštite zakona na duže vrijeme (posebna namjera)

130. Vezano za posebnu namjeru koja na strani optuženog nije dokazana, niti je u toku postupka dokazivana, a koja se tiče namjere optuženog da nestalog Bajić Nurku ukloni od zaštite zakona na duže vrijeme, Vijeće ističe da iako je Bajić Nurko nestao, budući da nakon njegovog odvođenja na Borike u Vojnu Komandu više nije viđen živ, da međutim, nema dokaza o tome da li je i šta je konkretno optuženi znao da će mu se nakon odvođenja dogoditi, niti da je optuženi znao za sudbinu koja ga je čekala u vrijeme kada od optuženog oficir Mijatović i još jedan vojnik, preuzimaju Bajić Nurku. Također, nije dokazano šta je konkretno optuženi mogao znati da će krajnji ishod takvog odvođenja biti, odnosno da je njegova namjera u odnosu na odvedenog bila da se liši života, odnosno da mu se uskrati zakonska zaštita na duži vremenski period, ili da se odbije pružanje informacija o njegovoj sudbini ili mjestu gdje se nalazi, koje znanje je suština postojanja posebne namjere čije postojanje ovaj član i zahtijeva u okviru nabrojanih elemenata. Stoga, Vijeće, iz navedenih razloga, nije moglo izvesti zaključak umišljajne spoznaje optuženog o konačnoj sudbini Bajić Nurke.

131. Stoga, kako u tom pravcu nije bilo nikakvog obrasca ponašanja temeljem kojeg bi, eventualno, optuženi stekao spoznaju o samom postupanju prema nestalom Bajić Nurki, Vijeće nije moglo tako daleko izvući zaključke o umišljajnom postupanju optuženog prema Bajić Nurki u vezi sa njegovim prisilnim nestankom. Naime, optuženi je izjavio da je tek po okončanju rata od Mijatović Milana, za kojeg je čuo da je u inkriminirano vrijeme bio bezbjednjak, oficir, da je kritične prilike Nurko ispitan i pušten.

132. Na koncu, valja napomenuti i da je sama optužnica manjkava, naime, izostao je opis konkretnih radnji izvršenja od strane optuženog i opis načina njegove odgovornosti. Konkretno, opis-**nezakonito lišili slobode** u činjeničnom opisu optužnice je parafraziranje pravnog opisa djela, koji nikako ne može nadomjestiti manjkavost optužnice po pitanju činjeničnog opisa, odnosno opisa konkretnih radnji i načina izvršenja radnji, prevashodno u pogledu teškog oduzimanja fizičke slobode koje je kao takvo i kažnjivo prema normama međunarodnog prava, i s tim u vezi odgovarajućeg oblika odgovornosti optuženog.

Obzirom na način kako je to postavljeno u optužnici, stiče se dojam da je formulacija „*nezakonito lišenje slobode*“ način izvršenja krivičnog djela „*drugo teško oduzimanje fizičke slobode*“, što ne odgovara odredbama člana 172. stav 1. tačka e) KZ BiH.

133. Nedostaje i opis aktera i radnji razdvajanja Bajić Nurke od njegove porodice na Borikama. Na način kako je to postavljeno u optužnici, uopće nije moguće identifikovati ni aktere ni sam način izvršenja radnje razdvajanja.

134. Slijedom navedenog, a i kako Vijeće nije našlo da je optuženi radnjama koje su mu stavljene na teret, ostvario obilježja bilo kojeg kriminalnog postupanja, Vijeće nije bilo u mogućnosti izvršiti prekvalifikaciju predmetnog djela u neko drugo krivično djelo iz glave XVII KZ BiH.

135. Stoga, polazeći od navedenog, i pravila *in dubio pro reo*, tj. da neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se na glavnom pretresu uvjerio u njeno postojanje i kad u tom pogledu nema više dvojbi, te da pri tome sve činjenice koje su na štetu optuženog moraju se sa sigurnošću utvrditi, tj. dokazati, a ako se to ne postigne uzima se kao da one i ne postoje, dok se sve činjenice koje su u korist optužene osobe, uzimaju kao da postoje i onda i kad su utvrđene sa vjerovatnošću (znači, ne sa sigurnošću), to samim tim sud nije našao dokazanim da je optuženi Marjanović Zoran, isključujući svaku razumnu sumnju, počinio djelo koje mu se stavljalo na teret, iz kojeg razloga je valjalo optuženog Marjanović Zorana osloboditi od optužbi.

VII. TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV

136. Na osnovu odredbe iz člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, imajući u vidu da je optuženi oslobođen od optužbi, troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tačke a. do f. ZKP BiH, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branioca, padaju na teret budžetskih sredstava.

137. Na osnovu odredbe iz člana 198. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i

Hercegovine, oštećeni Bajić Mevlija, Bajić Suvad i Bajić Ismet se sa imovinsko-pravnim zahtjevima upućuju na parnicu.

ZAPISNIČAR

Sanida Vahida-Ramić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Šaban Maksumić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 15 (petnaest) dana od prijema pismenog otpravka.